

Tartib 1 den 25 e kadar kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımıza Resimli Hafta Mecmuasının 26 nüshalık bir koleksiyonunu vereceğiz. 25 kuponla birlikte 25 kurus da ödemesi lazımdır. Tagra okuyucularımız ayrıca 15 kurus ödeyeceklerdir.

Maarif Vekili
Afyonkarahisarda

(Yazısı 4 üncüde)

VAKIT

PAZAR 13 BİRİNCİTESİN 1940

YIL: 23 * SAYI: 8176

İDARE EVİ: Ankara cad. İSTANBUL * Telgraf: VAKIT * Posta kutusu: 46 * Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Başvekil Romanya Elçisini kabul etti

Ankara, 12 (A.A.) — Başvekil Doktor Refik Saydam bugün saat 11 de Romanya Büyük Elçisi Bay Cretzescu'yu kabul etmiştir. Romanya Büyük Elçisi Başvekilimize arzı veda etmiştir.

İstanbulda Mektep kitabı sıkıntısının içyüzü

Meğer vilâyetler İstanbul'a ait kitapları da çekmemişler mi

Maarif Vekâleti neşriyat müdürlüğü kat'î tedbir aldı

Lise ve orta okullarda okutulan bazı kitaplarla ilk okulların dördüncü ve besinci sınıf kitaplarının İstanbul kitab bayilerinde bulunmadığı, bu yüzden de okul talebelerinin kitapsız

Ne bir eksik, Ne bir fazla!

Ne bir fazla, ne bir eksik derken bilhassa gizli nüfusun kaydedilmesi lüzumuna işaret etmek istiyoruz. Bu gizli nüfus arasında babasız olan çocuklar da vardır. Ara sıra gazetelere geçen hadiselerden bu türlü çocukların dikte değeri bir rakam olması ihtimalini düşünürüz.

Yazan: ASIM US

İçinde bulunduğumuz ilkteşrin ayının 20 nci günü memleketimizin her tarafında umumî nüfus sayımı yapılacak. Sayım işi sadece bir hükümet meselesi değildir. Aynı zamanda hiç bir resmi vazifesi olmayan vatandaşları da alâkadar eden bir iştir. Küçük, büyük, kadın, erkek hiç bir kimsenin sayımı faaliyeti haricinde kalmaz. Sayım münaseletiyle kendilerine hükümetçe vazife verilmiş olanların nasıl o gün bu işe bütün varlıklarını vererek dikkatle çalışmaları lazımsa teşkilât haricinde kalanların da kendilerinin, aileleri efradının ve hattâ kendi muhtillerinde bulunan komşularının muntazam surette nüfus kaydına geçmesi için muayyen zaman zarfında bulunduğuları yerden ayrılmamaları bir millî vazifedir. Zira nüfus sayımından memleketçe elde edilecek fayda ancak rakamların hakikate uymasına bağlıdır. Aksi takdirde devletin yüz binlerce liralar sarfederek ve birçok memurlarını bir seneden beri çalıştırarak yaptığı sayım hazırlığı boşa gitsin olur.

Sayımın ilk faydalarından biri her sene memleket nüfusunun ne miktar artmakta olduğunu tesbit etmesidir. Birinci nüfus sayımı Türkiye'nin umumî nüfusunun on üç kişidir milyon bulmuştur; bu defaki sayımda nüfusa hasıl olan artış ehna karşı Türk milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin medenî hayatı inkişaf bakımından bir zaferi olmaktadır; bu zaferin kıymeti de nüfus artışı derecesi ile ölçülür.

Sayımın gözden geçirilmemek icabeden hedef: "Ne bir fazla, ne bir eksik" esastır.

Ne bir fazla, ne bir eksik derken bilhassa gizli nüfusun kaydedilmesi lüzumuna işaret etmek istiyoruz. Bu gizli nüfus arasında babasız olan çocuklar da vardır. Ara sıra gazetelere geçen hadiselerden bu türlü çocukların dikte değeri bir rakam olması ihtimalini düşünürüz.

Medenî kanunla memleketimizde bir adamın birkaç kadını evlenmesi usulünü kaldırdık. Bununla beraber Anadolu'nun bazı yerlerinde metres hayatın rağbet gördüğünden bahsedilen görülmüyor. Bu türlü rivayetler içinde bir hakikat hissesi var mıdır ve derecesi nedir? (Devamı 4 üncüde)

KALDIĞI BİRÇOK GAZETELER TARAFINDAN YAZILMAKTADIR. BU MESELE etrafında Maarif Vekâleti neşriyat işleri direktörlüğünde ve Devlet matbaasında yaptığımız tetkikler neticesinde kitab bühranının hakikî sebebinin öğrendik.

Maarif Vekâleti muhtelif vilâyetlerde bayi teşkilâtı yaparak okullar açılmadan bir müddet evvel bu bayilere vilâyetin talebe mevcuduna göre kitap göndermiştir. Fakat muhtelif vilâyet kitapçıları da Maarif Vekâletine sezdirmeden ayrıca İstanbul kitapçıları ile anlaşma yaparak kitap istemişlerdir. İstanbul kitapçıları kendi aldıkları kitapların mühim bir kısmını anlaşma mucibince buralara sevk etmişler ve kendilerini kitapsız bırakmışlardır. Halbuki Devlet Matbaası kitap vaziyetini normal olarak tesbit etmiş ve ona göre bastırmıştır. Bu suretle birçok vilâyetlerde bugün lüzumundan fazla kitap bulunmaktadır.

Vaziyeti öğrenen neşriyat işleri müdürlüğü derhal faaliyete geçerek muhtelif vilâyetlerdeki fazla kitapların şehrimize gönderilmesi ni alâkadarlara bildirmiştir. Bir iki güne kadar kitaplar gelecek kitap bühranı ortadan kalkacaktır.

Romanyadaki İngilizler İstanbul'a geliyor

Bükreşteki İngiliz Sefirinin hareketi

Bükreş, 12 (A.A.) — Røyter Ajansı bildiriyor:

Romanyada bulunan İngilizlerin büyük bir kısmının Pazartesi akşamı Köstence'den kalkacak bir vapurla İstanbul'a hareket etmesi muhtemeldir. Bükreşteki sefaret kadrosu tahdit edilecekse de henüz diploma-

(Devamı 4 üncüde)

Günlerin peşinden:

En kârlı san'at dilencilik

MEĞER dilencilik İstanbulda ne kârlı bir sanat imiş! Kârlı olmasa birkaç hafta içinde yakalanan dilencilerin sayısı beş yüz rakamını bulmazdı; kârlı olmasa bir dilenci bir günde güzel sanat erbabından hiç birinin kazanamadığı derecede para toplayamazdı. Dilencilerin kazanç derecelerini öğrenmek için evvelki gün yakalanan zengin bir dilencinin üzerinde 14 lira 39 kurus çıktığını ve bu parayı kendi ifadesine göre dört saat içinde toplamış olduğunu göstermek kâfidir, sanırız. İstanbulda bir rencber kazma, kürek sallayarak günde ancak bir lira kazanabiliyor. Bir dilenci ise 8 saat dilenmekle cebine 28 — 30 lira atıyor!

Polis altıncı şube müdürü bir gazeteciye şöyle demiş: "Biz dilencilerden ziyade İstanbulun merhametli insanları ile uğraşıyoruz. Dilencilik bir suç olduğuna göre bunlara para veriler de onların suç ortaklarıdır. Eğer işe buradan başlasa da verileri de cezalandırırsak o vakit İstanbul bu baş belâlarından kurtulur."

Altıncı şube müdürünün hakkı var!

HASAN KUMÇAYI

Maarif Vekâleti neşriyat genel direktörü B. Faik Reşit

Romanyada

Alman askerî heyeti

40 subayla
Bükreşe gelerek
merasimle
karşılandı
Bulgarların
tekzibi

Berlin, 12 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Romanya için kabul edilen garanti üzerine ve Romanya'nın izhar ettiği arzuya cevaben, Alman hükümeti, Romanya'ya bir Alman askerî heyeti ile lüzumlu talim teğekkülleri göndermiştir. Bundan başka, Romen petrol kuyularının mütemmim muhafazasını temin için, Alman avcı tayyare filoları da Romanya'ya nakledilmiştir. Alman ordusuna mensup teğekküller, Romen ordusunun Romen hükümet reisi General Antoneskonun projesi

(Devamı 4 üncüde)

ROMANYA HADİSELERİNDEN

SONRA

Balkan vaziyeti- ne dair

Taymis'in yeni makalesi

"Türkiye ve Yunanistan mukavemet edecektir,"

Londra, 12 (A.A.) — Brenner görüşmesinin muhtemel neticeleri zaviyesinden müşahade edilen Balkan vaziyeti, İngiliz dikkatini çekmekte ve Hitlerin Musoliniye Boğazları, Orta Asya'yı ve Süveyş'i vurmak için Balkanları askeri işgali altına almak niyetini bildirdiği hakkında Berlinde bitaraf menbalardan gelen raporlar, gazeteler tarafından Taymis'in diplomatik muhabirinin aşağıdaki tefsiri ile birlikte iltibas olunmaktadır.

Taymis'in diplomatik muhabirinin tefsiri şudur: "Bu tarzdaki askeri sırlar umumiyetle kolayca keşfolunamaz. Bu gibi haberlerin sızmasını, başka planları gizlemek için bizzat Almanların yapmış olması da muhtemeldir."

Şu cihet kayda şayandır ki şimdilik İtalyanın Yunanistan üzerine tazyiki fazla değildir.

Mihver devletlerinin hafta hareketi iki türlü izah olunabilir:

1 — Cenubu Şarkıye doğru ilerleyiş kararlaştırılmıştır ve bu ilerleyiş hazırlık safhasındadır.

(Devamı 4 üncüde)

Anketimiz

Metresinden olan çocuğu yol üstüne bırakmış kadının vicdan önünde mes'uliyeti nedir?

İsminin neşredilmesini istemiyen

Yüksek salâhiyetli bir hukukçu diyor ki:

"Bu, cezaî değil, içtimai kanunlarla halledilebilir bir meseledir!"

Hukukçularımız arasında açtığımız içtimai anketimize devam ediyoruz. Anketimizin mevzuu hepimizin hemen her gün bir başka çeşidi ile

KARŞILAŞTIĞIMIZ İÇTİMAİ BİR YARAMIZDIR. Mîsal olarak da ortaya şu hadiseyi koyuyor ve hukukçularımızdan soruyoruz:

"Bir kadın, Karamürsel'den, çocuğu ile birlikte yola çıktığı halde, İstanbul'a geldiği vakit yalnız görülmüyor.

Çocuk ne oldu?.. Adliyede tahkikat açılıyor, kadın mahkeme huzuruna sevk olunuyor.

Mahkemede çocuğun ne olduğu sorulunca kadın, metres olarak yaşadığı ve artık ayrıldığı bir adamdan olan çocuğunu getirirken yol üzerine bıraktığını söylüyor.

Bu hareketini mazur göstermek için söylediği şudur:

— Anam, babam beni beş çocuklu bir ihtiyar adama metres olarak verdiler. Asıl kabahat onlarındır.

(Devamı 2 incide)

Son Haberler

Londraya yeni hücum hazırlığı

Berlin, 12 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Bugün öğle üzeri Alman muharebe tayyareleri Londra semasından çekilir çekilmez, Londra'ya karşı tahrip hareketlerine devam için yeni muharebe filoları yola çıkmıştır.

Şimdiye kadar alınan haberlere göre, Londra üzerinde ve Merkezî İngilterede vukua gelen hava muharebelerinde 11 İngiliz avcı tayyaresi düşürülmüştür. İki Alman tayyaresi ilerisine dönmüştür.

(Diğer harp haberleri 4 üncüde)

Trakya gençliği hakkında

Gn. Taner'in beyanatı

Sayın General dün, Balkan birincilerine merasimle madalyalarını verdi

İstanbul, 12 (A.A.) — Trakya'da gençlik spor teşekküllerini tesis eden Beden Terbiyesi Genel Direktörü General Cemil Taner, Anadolu Ajansının bir muharririne beyanatta bulunarak, kısa bir müddet içinde başarılan büyük hazırlıkların kendisinde tahminin fevkinde müsait bir intiba uyandırdığını söylemiştir.

BALKAN BİRİNCİLERİNE TEVZİAT

On birinci Balkan oyunlarının da büyük bir muvaffakiyet kazanan atletizm millî takımımızın şerefine beden terbiyesi genel direktörlüğü tarafından dün akşam Parkotelde bir çay verilmiştir.

(Devamı 4 üncüde)

Beden Terbiyesi genel direktörü general Cemil Tahir Taner.

Amerika - Sovyet münasebetleri Rus mallarına konulan ambargo kaldırıldı

Vaşington, 12 (A.A.) — Birleşik Amerika hükümeti Sovyetler Birliğine ait olup evvelce ambargo konulan yedi milyon dolar kıymetindeki makineleri serbest bırakmıştır.

Bundan başka Birleşik Amerika'ya ait ve memnu hacimleri 100 bin tona baliğ olan sahrin gemilerinin de Sovyet Rusya tarafından teğiz edilerek kullanılmalarına deniz komisyonunca müsaade edilmiştir.

Pazar karikatürcüleri:

BERBER: — Bu yur un bu yur un.. Elimdeki iş pek çok değil. Bir iki saniyede bitiririm.

Hâdiseler arasında

Atatürk'ün tarihi bir sözü

Hür Fransızların reisi general dö Gol bir müddet Londrada hazırlik yaptıktan sonra Afrika'ya geçti. Generalin ilk sözü, nü Fransız Kamerununun merkezi Dualaya kasabasında vali albay Leklerkin:

— Hoş geldiniz!.. Demesine karşı mukabelesinden işittik. Hür Fransızların reisi cevabında şöyle demiş:

— Size teşekkür ederken Hitlerin (Mayın Kampf) ismindeki kitabındaki sözlerini tekrar ediyorum: Bir millet mağlup olabilir; fakat bir millet ve onun zımmatları hizmet kabul ederlerse o zaman ebediyen mahvolmuş demektir. İlev ki bir avuç bir insandan ibaret olsun millet içinden bir parçası hizmet kabul etmezlerse kurtuluş ümidi bakidir..

Görülüyor ki general dö Gol bu sözleri ile mareşal Peteni ve arkadaşlarını âdeta itham ediyor. Onları eşaret altında yabancılardan hizmet kabul eden insanlar vaziyetinde gösteriyor. Kendisi ve arkadaşları da bir avuç derecesinde az olmakla beraber, hizmet kabul etmeyen hür Fransızları temsil etmiş oluyor.

General dö Gollin Hitlerin kitabından naklettiği söz bize Atatürk'ün güzel bir sözünü hatırlattı. Atatürk milli mücadelesinin daha ilk safhasında general Harbord isminde bir Amerikalı ile konuşuyordu. General

— Siz memleketinizi kurtarmak için çalışıyorsunuz. Fakat bütün gayretinize rağmen kurtaramazsanız ne yaparsınız?.. Demesi üzerine Atatürk'ten şu cevabı almıştır:

— Türk milleti fedakârlık yaparsa muvaffak olmamanın imkânı yoktur..

Atatürk'ün bu sözünün doğruluğuna millî mücadele tarihimiz dünya durdukça şahadet edecektir.

Taymis'in bir işareti

Taymis gazetesi Romanyada, ki Alman işgalini tahlil ederken bunun Anadoludan Mısra doğru yapılacak bir hareketin başlangıcı olması ihtimaline işaret etmiştir ve "Bu ilerileme daha ziyade Libya taarruzuna müzaheretini istihdaf ediyor gibidir", demiştir. Fakat İngiliz gazetesi bu hükmünü verirken yine şüphe ve tereddüdünü de gösteriyor: "İskenderiyeden 400

kilometre mesafede olan İtalyan kuvvetleri dururken 1600 kilometreden yürüyecek Alman kuvvetleri tarafından ona yardım edilmesine inanmak biraz güçtür..

Şeklinde bir mütalea ilâvesi ne lüzum görüyor. Biz bu ilâveye bir ilâve daha yaparak: "Bahusus 1600 kilometrelik yol üzerinde kabraman Türk ordusunun muhafazası altında olan müstakil Türk vatani bulunur.. sa...., 4.

Havagazi ve elektrige zam ihtimali var

Gazhane, Yedikule ve Kurbagahdere havagazi şirketleri belediyeye müracaat etmiş, her nevi kökükürünün için seneye nazaran bir miktar yükselmiş olduğunu ileri sürerek havagazi fiyatlarına zam yapılmasını istemişlerdir.

Haber verildiğine göre belediye reisliği, kömür fiyatlarındaki yüksekliliği gözönüne alarak şirketlerin müracaatını tetkike lüzum görmüş bu tetkikatın yapılarak leap eden zam miktarının tespiti için bir komisyon teşkil ettirmiştir.

Belediye makine şubesi, hukuk işleri ve iktisat müdürlerinden müteşekkil komisyon toplanarak vaziyeti tetkik edecektir. Havagazi fiyatlarına bir miktar zam yapılacağı anlaşılmaktadır.

VAKITA abone olunuz

Nüfus sayımı, bir devletin sıratları içinde yaşayan insanların sadece azalıp, çoğalmasını bilmek için değil, aynı zamanda ileri, doğru ve hesaplı bir yaşamın imkânlarını bulmak ve tanzim etmek için yapılır.

Bu bakımdan önümüzdeki ilktegrinde yapılacak sayım devletin daha ileri bir yaşama seviyesine varması için alacağı tedbirlerin saha, çare ve yollarını gösterecektir.

Başvekkâlet

İstatistik umum müdürlüğü

Anketimiz

(Baş tarafı 1 incide)

Hâkim onu muhakeme edip hükmünü veredsun; biz bu hâdisede içtimai bir acı-lık duyuyoruz. Kanun ve ahlâk bakımından düşünüyör, vicdan mürakabesine varıyoruz.

Bu kadın bize hazin bir misal tesiri veriyor. Acaba, diyoruz, kanun, ahlâk, vicdan önünde bu kadının mesuliyeti nedir?

Onu metres olarak aldıkları sonra, çocuğu ile beraber terkeden adamın mesuliyeti var mıdır? Nihayet bu kadını o adama metres olarak veren ana ve baba mesul sayılabilir mi? Hangisinin mesuliyeti daha ağır?

Bu vaziyet bugünkü aile sistemimize göre nasıl bir kanunî tedbir almayı ilham eder?..

Dün değerli avukatlarımızdan İrfan Emin Kösemihaloglu'nun fikirlerini yazmıştık. Bugün de isminin neşredilmesini istemiyen kıymetli hukukçularımızdan birisi şunları söylemiştir:

— Bu öyle derin bir mevzu, dur ki, tegrih edildikçe ehemmiyeti artar.

Hakikaten bugün artık bu içtimai derdimize bir çare bulmak zamanı gelmiştir. Zira bu kabil vakalar son senelerde o kadar çoğalmıştır ki, üzerinde ehemmiyetle durmak lâzımdır. Fakat bu cezaî kanunlarımızla halledilebilmek bir iş değildir. Daha doğrusu içtimai kanunlar, bazı görenek, terbiye, ahlâk kanunlarıyla, prensiplerle halledilebilir.

Bu gibi hâdiselerin önüne geçmek için yegâne çare kültür seviyemizi yükseltmektir. Meselâ daha küçükten hak mefhumunu tam manasile öğrenip telkin ve iman ettirmek, meseleyi halle kâfi gelir sanırım.

Bu suretle hakkı öğrendikten sonra bir kimsenin, başkasına haksızlık yapması herhalde düştürülemez. Ama, bu hâdisedeki haksızlığın kimde olduğunu aramıyacağım. Belki anada, belki babada, belki de kızıdadır.

Neden aramıyacağım, zira bence hepsi aynı derecede mesuldür. Bu yolda size şöyle bir misal de gösterebilirim:

Bir gün yazınaneme bir genç, kâpıyı bile çalmadan top gibi daldı:

— Aman, bay avukat, dedi, ben bir kızla sevişiyordum, sonra birkini izale ettim.

Şimdi beni tevkif edecekler; kurtarm..

Genç, yaptığı hareketi gayet tabii buluyordu. Hatta kendisini suçlu bile saymıyor, ve kendisini tevkiflerine şaşıyordu. Öyle ya, onun için, "kız razı, ben razı başkasına ne, prensibi dünyamın en doğru bir kanunu gibi idi.

Fakat aradan birkaç sene geçti ve aynı delikanlı, evvelce göğsünü titrete titrete geldiğinin tamamen aksi olarak ağlamaklı bir halde yine yazınaneme uğradı:

— Aman, Bay avukat, dedi, bir alçak kız kardeşimin birkini izale etti. Aleyhine bir dava açacağım. İşi müddeiumumîliğe de bildirdim..

Kendince, bu sefer için rengi değişmişti. Kız kardeşini aldatan idam edilmeliydi.

İşte hak mefhumunu tanımanın hasıl ettiği neticelerden birisi. Delikanlı birinci hâdiseyi kendisi için tabii sayıyordu. Kız kardeşi için ise aksi.

Fakat asıl kabahat kanunî mevzuatımızdır. Evlenmek kolay olduğu kadar, boşanmak zordur. Bugünkü ailevi hayatımızı ufak bir tetkikten geçirir, seniz, aile bağlarımız yüzde kırkımız metres şeklinde oldu.

İSTANBULU SEVENLER GRUPLU

Dün Beyoğlu halkevinde birinci konferansını verdi

Türkiye Turing Klubü kadrosu içinde tekrar faaliyete geçen "İstanbul Sevenler Grubu", tarafından tertip olunan konferanslardan birincisini dün cumartesi günü üstad İsmail Hâmi Danişmend, Beyoğlu Halkevinde vermiştir.

Mevzu "Divan Edebiyatında İstanbul Sevgisi", idi.

Üstad bu konferansını iki kısma

ayırarak, birinci kısmında İstanbul etrafında teşekkül eden kahramanlık edebiyatını gözden geçirmiş, Arap ve Türk destanları arasındaki münasebetlerden bahsetmiş ve ondan sonra "Klasik Divan Edebiyatı", na geçerek Divanların İstanbul hakkındaki yazırları hakkında misaller irad ederek izahat vermiştir.

gunu dehşetle göreceksiniz.

Bu niçin böyledir. Gençler niçin evlenmiyor? Evvelâ bunu halletmeliyiz. Gençler evlenmiyor, çünkü boşanmaktan korkuyor.

Meselâ nahiyeye kırk sekiz saat uzakta oturan bir köylü medenî nikâhla evlenmiyor. Düştürüyor ki, ufak bir anlaşmazlık sonunda karısından boşanmak için 48 saatlik yolu geçecek, boşanma teşebbüsü yapacak. Avukat ve saire ile uğraşarak duracak, parası varsa eritecek, yoksa borç edecek..

Nihayet boşanabilecek, ama nazıl, belki iki sene başkası ile evlenemeyecek, karısına nafaka ve saire verip duracak.

Niçin rizaen yapılan bir akit bu kadar kuvvetli kanunî bağlarla bağlanmıştır. Boşanmak kolaylaştırılsın, bakınız, nasıl evlenmeler çoğalsın. Bu gibi içtimai acılıklardan eser bile kalmaz..

Ziraat Enstitüsünde imtihanlar

Kazanan talebenin listesini neşrediyoruz

Ankara, 12 (A.A.) — Yüksek Ziraat Enstitüsü orman, ziraat ve veteriner fakültelerine alınacak talebe için yapılan müsabaka imtihanına iştirak edenlerden aşağıda isimleri yazılı 62 si orman, 49 u ziraat ve 12 si veteriner fakültesine girmeye muvaffak olmuşlardır. Orman fakültesine kabul edilen talebeler:

Remzi Mete, Velibi Kızılkın, İsmail Sarıoğlu, Fuat Topbaş, Celâl Uğur, Mehmet Tacıbal, Rifat Gürbüz, Osman Karagöz, Ömer Temelli, Ahmet Altıntaş, Hüseyin Avni Yüksek, Kâmil Çeltik, Orhan Ataman, Mahir Tanyeloğlu, İbrahim Tazuoğlu, Abdullah Endürlü, Sükrü Yıldırım, Hüseyin Bayhan, Turgut Berboğ, Mehmet Canlı, Turgut Türksoy, İbrahim A. rım, Burhanettin Yüksek, Zekeriya Topsavul, Sami Işık, Necmi Gürkan, Kemal Akş, Selâhattin Kog, Ethem Başer, Sabit avcı, hüsamettin Taruman, Mehmet Dünmez, Hilmi Karakaşoğlu, Kemallettin Yüksek, İsmail Çakıroğlu, Ahmet Cevdet Özerge, İsmail Akbas, Fahmi Çanır, Zübeyir Demirgöl, Şerif Özder, Orhan Camcı, Şakir Yılmaz, Fikret Aksan, Suat Yalçın, Cavit Baykal, Mehmet yurduran, Niyazi Karabayır, İhsan Sabri As.

Bir nokta:

Bir sığınanın zararı

ESKİ devrin bir inşa, bir resmî kitabet dersi vardı. Bu dersler umumî hayatımıza tavsmaya başlamadan evvel bir makam, bir mânevî şahıs namına konuşanlar, eğer resmî ve temsili sıfatlarıyla birtakım muvaffakiyetler nakil ve hikâye edeceklerse, bunları nefislerine ilâfe etmekten çekinirler, "şöyle yaptım, böyle yaptım", demezlerdi. Zaruret olunca "yapıldı", "yıkıldı", gibi meçhul sigalara sığınırlandı. Böyle yerlerde konuşan şahs zamininin terki yalnız bir tevazu ifade etmez, yalnız inaniyetten kaçınıldığını göstermez, bir hakikate hizmet ederdi; zira bir müessesede el birliğiyle, müşterek mesai ile çıkan bir iş kimin adına mal edilebilir? Bütün maiyetin muvaffakiyetinde sayı bir hissesi olduğunun dikkate alan âmir ve mümessil bu nükteyi gözden kaçırmaz, şahsî işleri haricinde kendi ancak bir "meçhul sigâ", nın faili olurdu. "Yaptık, yıktık", gibi mütekelim cemi sigasından sızan tefahür duygusu da hoşlarına gitmezdi.

Bu an'aneyi Cumhuriyet, rejim icabı, daha kökleştirmek icabederken aksi oldu Dikkat ederseniz bir dairenin, bir kurumun icraatından bahse girişenler şimdi dillerinden "ben,, i düşürüyorlar

Bu sığınan zararı olduğuna inanıyoruz

Meçhul sigada vakia şahıslar gizli kalyordu; fakat buna mukabil müşterek eserin benimsenmesine imkân verilmemiş oluyordu. Bir işte mesai arkadaşlığı yapanlar "beraber, hep,, olanıyacaklarını anlayınca "beraber hiç,, olmaı tercih ediyorlar. Bu bir ruh hali; fakat uyanıklık âlametidir.

Gerçekten kendi kafamızın ve kendi emeliğimizin eseri olmayan bir şeyde fail ya mânevî şahıs olmalı, ya meçhul kalmalıdır. Bu sığınan zararından muvaffakiyetlerimizi koruyalım. Hoş

maz, İlyaz Sami, Selâhattin Sözen, Aziz Çağlayan, İsmail Tunçer, Zeki Kurtay, Kemal Sarıgözel, Hüseyin Atar, Hüseyin Durubal, Orhan Türker, Mehmet Aşer, Nurettin Başak, Hakkı Özkan, Halil Gökçüoğlu, Cemal Kartınay.

Ziraat fakültesine kabul edilenler:

Hüseyin Öztürmen, Ahmet Ulas, Ahmet Yavuz, Kahraman Karabağ, Kadir Gözübüyük, Şemsi Söğmez, Kemal Çağır, Hamdi Yetişner, Kâmil İnalcık, İsmail Mirbey, Oğuz Atabey, Kemal Bilgiç, Mehmet Şemşinoğlu, Haydar Danışman, Muhiittin Karazincir, Suat Şener, Suat Mehmet Şener, Suat Kurdağ, Vecihi Sezen, Muhsin Keşkin, Zehra Gür, Sabahattin İrem, Hasan Kaya, Fahrinnisa Okan, Emine Türkiyeşek, Sakibe Tarmoğlu, Muzaffer Kılavuz, Hayrettin Ertas, Mehmet Kantar, Burhan Çağlar, Mehmet Köseoğlu, Talât Demirel, oğlu, Nüsret Ulus, İsmail Uzman, Süleyman Aksu, Rasim Doğuş, Mehmet Özer, Fahrettin Kumbasar, Mehmet Zorlu, Veli Durkan, Münver Hatiboğlu, Ahmet Özüntur, Rıdvan Turan, Fikret İsmeniz, Münif Akmanoğlu, Necati Gökmen, Abdullah Necati Sertçelik, Ramazan Türker, Esat Temizer, Kâzım Gergeker.

Veteriner fakültesine kabul edilenler:

Durmuş Gökmen, İsmet Çarık, oğlu, Alâettin Kurtul, Abdullah Okan, Orhan Şahinoğlu, Mehmet Demiralp, Mehmet Gürün, Mehmet Ergin, Cihat Ortun, Mehmet Çiçin, Cemalettin Omutağ, Abdullah.

Amerika, Mısra askeri ataşe gönderdi

Vaşington, 12 (A.A.) — 1922 denberi ilk defa olarak Birleşik Amerika hükümeti Mısra bir ataşemiliter tayin etmiştir. İspanyada ataşemiliter muavini olan binbaşî Feller, (Bey nelmiliter vaziyet içerisinde Mr. sırım bugünkü arzettiği ehemmiyete binaen) yakında Kahi reye nakledilecektir.

Bir Yunan torpidosunda kaza

Atina, 12 (A.A.) — D. N. B. a. jansının hususî muhabirinin haber verdiğine göre, bir sür'at tecribesi esnasında Chios torpido muhribinin kazant patlamıştır. 8 deniz küçük zabiti ölmüştür. Başka zayıflar yoktur. Kral ve Başvekkil ölümleri ailelerine beyanî taziyet etmişlerdir.

Perdenin Arkası

Tefrika Numarası 6

Mektebin önündeki geniş rıhtımdan kornalarını ötürerek, sinirleri testere ile kesiyormuş gibi ürperti verici sesler çıkararak geçen otomobiller, tramvaylar Gülsereni hülyalarından uyandırır; gecenin içinde ışıklarını serip sürükliyerek geçen Boğaziçi vapurlarını seyredip dinlenir, sonra arkadaşlarının arasına karışmak üzere aşağıki bahçeye inerdi.

Bu arkadaşlar.. İncir çekirdeği dolduramaz sebeplerle birbirlerine darlıp on dakika sonra barışmak için vesile arayan kızlar; geceli gündüzlü, senelerce birarada yaşamaktan doğan şiddetli bir alışıklıkla birbirlerine muhtaç, birbirlerini hem seven, hem kıskanan, hem beğenen, hem de birbirlerinin bugün lehinde yarın aleyhinde bulunan iki yüzden fazla kız çocuğu..

Birbirlerine elden gelen fenalığı yapmaktan geri kalmazlar, fakat başka birisinin hücumu karşısında da tek bir cephe halinde karşı koyarlardı. Hele bazı otoritesiz hocalara karşı yaramazlıkta öyle içten, kuvvetli bir ittifak aktetmiş gibi idiler ki bu birlik manzarası bazan mektep idaresini uzun uzadıya meşgul ederdi.

Gülseren şimdi aklına geldiğiçe hem gülmeye, hem utanma hissettiği o muzipliklerden birini hatırlıyor. Bir fizik hocası vardı, zavallı o kadar çirkindi ki çocuklar hem acırlar, hem alay ederlerdi; biçarenin öyle pek ceza verecek, yahut cezasız tedbirle, sempati ile sınıf idare edecek hali de yoktu. O derse gelip de talebelerden herhangi birisini müzakereye kaldırmak isterse derhal:

— Çalışmadım Hocam!

Cevabını alırdı. Bir defasında ikinci, üçüncü, dördüncü ve hatta sıra ile onuncu talebe de kendisine bu cevabı verince kadıncıcaz fennî halde levazım, rastgele

başka birisine, fakat çocukların o zamana kadar kendisinde görmeğe alışmadıkları bir şiddetle:

— Sen kalk, bakalım!

Emrini vermişti. Bu emri alan talebe, oturduğu yerden istifini bozmadan:

— Bugün canım istemiyor.

Diye cevap vermiş, bu cevaba hoca ile beraber bütün sınıf da gışmıştı. Artık bu fazla, haddinden fazla bir cüretkârlıktı. Fizik hocası sesinin şiddetini artırarak emrini tekrarlarken talebe aynı sükun ile:

— Kalkmıyacağım!

Diye dayatmıştı. Muallim bu sessiz inatçı tehlikeli bulmuş olacak ki hemen sulha yanasmış, fakat bir taraftan da garip bir teklifle kendi onurunu da sözde korumaya teşebbüs ederek:

— Kalk, bir şey söylemeden otur; fakat benim sözüm yerine gelsin!

Diye emir vermişti. Bu sefer inatçı talebe yerinden kalkmış, fakat bir sırayışta sıranın üstüne çıkarak ve iki kolunu iki kanat gibi çırpıktan sonra horoz taklidi yaparak: "Ürürüü!" diye ötüp yerine oturmuş. Önce derin bir hayrete düşmüş olan sınıf halkı ilk sersemlik geçince katılırcasına gülmeğe başlamış, bu büyük iskandal karşısında ne yapacağını şaşırarak fizik muallimini:

— Allah belânızı versin!

Diye söylenerek sırttan çıkıp gitmişti. Buna benzer daha birer bir şeytanlık..

Gülseren bir defa da aynı muallim derhanede iken odanın kapısını içeriden kilitleyip kadını hapsedtiklerini, not defterini zorla cebinden alıp kırk numaraları tashih ettikten sonra ve kendisini, kimseye bir şey söylemeyeceğine dair söz aldıktan sonra, serbest bıraktıklarını hatırlıyor.

Edebi ve içtimai roman
Yazan:
Refik Ahmed Sevengil

Hâdiseler mektep idaresine aksedince uzun boylu tahkikat yapılmış, fakat hiç kimse elebaşları söylememiş, esasen muallim de mektepte daha fazla tutunamayıp istifa edince müdür bütün sınıfa birer ihtar vermekle işin içinden çıkmıştı.

Lise sınıflarına geçtikleri zaman aralarındaki bu umumî birlik manzarasının kaybolduğunu hatırlıyor. Eski arkadaşlardan bazıları mektepten çıkmışlar, aralarına bazı yeniler karışmış, talebe arasında gruplar hasıl olmuştu; mutalâa saatlerinde, yahut geceleri yatakhane nöbetçi hoca çekildikten sonra başbaşa verip birbirlerinin kulaklarına günlük, küçük, ehemmiyetsiz sıratlarını telâş ve heyecanla tevdi eden kızların fısıldaşmalarını hâlâ duyar gibi oluyor. Gülseren o konuşmaların mevzularını için şimdi "ehemmiyetsiz" diyor, fakat bu ehemmiyetsiz şeyler o zaman bazılarının saçsa başbaşa gelmelerine sebep olacak derecede ehemmiyetli sayılıyordu!

Sunun giyinişi, bunun saç tuvaleti, ötekini elbisesinin rengi, berikinin nasılsa bir defa yüzüne hafif bir pudra tabakası geçirmiş olması günlerce dedikodu mevzuu teşkil ediyor; konuşuluyor, konuşuluyor, bahis üretiliyor, uzatılıyor; tâ ki işin alâkadarı kızmış, gileten çıksın ve bir temiz kavgaya olsun!

Liseyi bitirmelerine yakın, sınıfın manzarası pek garip bir hal almıştı. Yaşları on az on sekizi bulmuştu; en kalender, kendi halinde sayılanlarda bile umulmaz bir süslenme merakı başlamıştı; mektep nizamlarının müsaade ettiği derecede güzel ve cazip görünmeğe çalışıyorlardı; mektep içinde kendilerini beğendirmek istiyebilecekleri hiç kimse yoktu; fakat bu yarış sırf birbirlerine karşı birbirlerinden aşağı sayılmamak içindi!

(Devamı var)

Politika:

Antonesko-
nun Alman
jandarmaları

Romanyaya gelen Alman kıtaları hakkında konuşuluyordu. Hâdisenin ehemmiyetini anlatan birçok noktalar nazarları sürüldü. İhtimaller ihtimalleri takip etti, bütün mantıklı sebepleri dinleyen bir arkadaş dedi ki:

— Romanyaya gelen Alman kuvvetleri sadece bir jandarma vazifesini göreceklerdir. Rolleri sadece dahildir.

Bu noktai nazarı yabana atmamak yerinde olur. Romanyaya gönderilmiş olan kitaların mahiyeti ve miktarı böyle bir düşünceyi akla getirebileceği gibi, Romanyanın Viyana hakkı komisyonu kararile uğradığı akibet de böyle bir düşünceye hak verecek sebepleri ortaya atabilir.

Romanyaya gönderilen kıtaların hakiki miktarı malûm değildir. Fakat malûm olan noktalar şunlardır:

1 — Romanya büyük harpten sonra Balkanlara ve Merkezî Avrupa'ya ve şarka doğru genişlemiş bir memleketti. Romanyadaki bütün siyasi partilere mensup olan Romenler doktrin farkı ne olursa olsun Romanyanın harpten sonraki hükümetini muhafaza etmek emelindedir. Liberaller İngiliz-Fransız politikasını takip ediyorlardı. Sebebi galiplerle at başı politika yaparken Romanyanın harp sonrasında kazandığı bütünlüğü temin etmekte.

Sağ cenah fikirlerini temsil edenler, hattâ rasist olanlar bile Romanyanın harp sonrası haritasını bir emrivaki halinde muhafaza etmek istiyorlardı.

Bütün politik faaliyetlerinin hedefi Romanya haritasını olduğu gibi korumaktır. Metodlarda ki hatalar ve yahut haklı noktalar bugünkü neticeyi yakınılaştırması veya uzaklaştırması olabilir. Fakat bütün Romen halkı revizyonun giddetle aleyhindedir.

Romanya evvelâ Besarabyayı terketmek mecburiyetinde kaldı. Daha sonra Viyana hakem komisyonu kararla Transilvanyayı. Hem de bir milyondan fazla halis Romeni Macaristanı terketti. Dobruçayı Bulgaristanı bıraktı.

Harp sonrası havası içinde yaşayan Romen halkının revizyondan ne derece nefret ettiği anlatılmıştır. Birinci misal: Romanya Bulgaristana Dobruçayı terketmek üzere beş defadan fazla faaliyete geçti. Fakat her defasında kral müthiş bir muhalefetle karşılaştı.

Kral Karol bu hava karşısında verdiği sözleri geriye aldı. İkinci misal: Romanyadaki siyasi fırkaların Dobruca hakkında yaptıkları propagandaları.

Muhalef fırkalar rakiplerini tezyif ve tahkir etmek istedikleri zaman şu havadisi çıkarıyorlardı:

— "Falan gün hükümet Dobruçayı Bulgarlara terk ediyor.", Bu söz Romanyada derhal akis husule getiriyordu. Vakıa Romen muhaliflerinin kendi hükümetleri için yaptıkları propagandanın aksi tesiri Bulgaristanda revizyon taleplerinin artmasına vesile verdi. Fakat Romen halkı arasındaki haleti ruhiye ele geçirilen nimetin terki aleyhinde idi.

Bugün Romanyada iktidar mevkii senelerdenberi Romen halkının korktuğu bütün şeyleri yapmış olan bir kudretin elindedir. Bu kudreti elinde tutan ne derece diktatör olursa olsun, onun gerçekten yerini aldığı bir surette muhafaza edeceğimiz ümit olunamaz. Gergi bugünkü hükümete Demir Muhafızlar muhazirdir. Ve Demir Muhafızlar Almanlarla sıkı bir surette işbirliği etmişlerdir. Fakat nihayet onların da böyle

Şehir Haberleri

Öğretmen konferansları

Üniversite idaresi de ayrı bir konferans serisi hazırlıyor

Her yıl ilk okul öğretmenleri için tertip edilmekte olan meslekî konferans ve kurslar bu ders yılı da tertip edilecektir.

İstanbul Maarif Müdürlüğü bu husustaki hazırlıklarına başlamıştır. Konferanslara geçen yıl olduğu gibi, öğretmenler de iştirak ettirilecektir.

Diğer konferansları ilk tedrisat müfettişleri, ve tanınmış terbiye ve pedagoji mütehassısları verecektir.

Diğer taraftan üniversite de bir konferans serisi hazırlanmaktadır. Bu husustaki program teğrisininin on beşinden sonra tamamlanmış ve tatbik mevkiine girmiş bulunacaktır.

19 şoför ve 3 arabacıya ceza

Dün İstanbul cihetinde belediye nizamlarına aykırı harekette bulunan 10 şoför, 3 arabacı, Üsküdar cihetinde de 9 şoför ve fazla yolcu alan bir otobüs sahibi hakkında ceza kesilmiştir.

Bundan başka şehir dahilinde işleyen 3169, 3075, 3018, 3006 numaralı otobüslerin bozuk ve sefere tehlikeli oldukları görülmüş, plakaları alarak seferden men edilmişlerdir.

Taksi bir ihtiyara çarptı

Şoför Fedainin idaresindeki 3138 numaralı taksi, Lala birañanesi önünden geçerken, 53 yaşlarında Semsetine çarpmış, ihtiyar muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır.

Semsettin ifadeye gayri muktedir bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, şoför yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

parçalanmış bir Romanya emri vâkii karşısında yüzde yüz memnun olacaklarını kabul etmek mümkün olamaz.

Yine hatırlamak icap eder ki sabık kral Karol mekavemet tavsiiye eden generallerin de mevcut olduğunu Bükreş bundan bir müddet evvel resmen bildirmişti. Bu generallerin ordu teşkilâtı içinde müfuz sahibi olmaları da mümkündür. Binaenaleyh bugünkü mevkii iktidarın kendisini koruyabilmek için aynı zamanda petrol münhakalarını korumak için yabancı kuvvetlerden istifade etmesi gayri mümkün görülemez.

Bunun için Romanyada Antoneskun Alman neferlerini bir jandarma müfresesi gibi kullanmasını müsteb'ad addetmemelidir.

SADRİ ERTEM

— 30 —

En büyük arzum, serbest kaldıktan sonra tekrar onu bulmak...

— O da sizi seviyor mu!
— Son mektubunu üç ay evvel aldım. Tekrar bana kavuşmak ümit ve sabırsızlığı ile yandığını yazıyordu.

— Size, yeni bir hayat kurmak için yardım edebilir mi?

— Zannetmiyorum. Çünkü iyi bir mevkii yok. Fakat size söylemişim Mösöy Paterson, ben hiç bir zaman için menfaat kaygısıyla sevmemişim. Mademki siz bu işe sarıldınız, size şunu söyleyeyim ki, kalbim başkasına ait iken sizin bu hayırperver vaziyetinizle yanmda kalmamızı kabul edemem.

— Size evvelce de söylemişim Madam. Kalbiniz sevmek hususunda tamamen serbest kalacaktır. Eğer ben: Bu kadın bir başkasını seviyor, artık hiç bir hususiyeti, hiç bir cazibesi kalmamıştır. diye düşünürsem bu bir düşüklük olur. Söylemişim ya ben mükâfat beklemiyordum. Sizinle bu kadar alakadar olduğum için bir canavar vaziyetine mi düşüyorum?

Oyle zannedişim ki efsanelerdeki kadar iyi görünmem. düşüncülerimin ciddiye hakkinda siz de şüphe yaratıyor. Bu husustan emin olunuz. Merak etmeyin, size yardım etmek için bütün varlığım mahvolacak değildir. Size elimi u-

Bir kaçakçı nasıl yakalandı

Kaçacağını anlayan muhafaza memurları ateş ettiler

Evvelki gün gazeteler tarafından adam kaçırılmasa ve alel âde bir sarhoşluk şakası şeklinde yazılan Mecidiye köyündeki hâdisenin mahiyeti anlaşılmıştır.

Yapılan tahkikata göre, hâdisesudur:

Gümrük kaçakçılık memurları Galatada kahvecilik yapan İsmaili bir müddettenberi eroin ve esrar kaçaklığı suçundan dolayı aramaktadırlar.

Nihayet evvelki gün İsmailin Mecidiyeköyü civarında bir kahvede oturduğunu haber almışlar ve iki memur bir otomobile atlayarak Mecidiyeköyüne gitmişlerdir. Memurlar kaçakçıya durmasını ihtar etmişler, fakat İsmail bunu görünce kaçmağa davranmıştır.

Bunun üzerine muhafaza memurları birkaç el silâh atarak kendisini korkutmuşlar ve İsmaili otomobillerine alarak gitmişlerdir.

Kaçakçı, beşinci asliye ceza mahkemesine verilmiştir.

Rakı şişesini indirmiş

Küçükpazarda oturan Nazif ile arkadaşı Ahmet dün gece bir meyhanede içmişler, sonra hiç yoktan kavgaya başlamışlardır.

Kavga esnasında Nazif önündeki rakı şişesini kaptığı gibi Ahmedin başına indirmiş, yaralamıştır.

Dün, üçüncü sulh ceza mahkemesine verilen Nazif 25 gün hapse mahkûm ve hemen tevkif olunmuştur.

Meseler:

Ticarette ahabpılık

Son günlerde ticarette ahabpılık adı verebileceğimiz bir mesele ile karşılaşılıyor. Şu veya bu maddeyi almak için uğradığımız tanıdık bir dükkânda, tezgâhtar "siz yabancı değilsiniz. Kimse duymasın. Mallar gün geçtikçe ateş pahasına çıkıyor, bir defa için bir miktar verelim," diyor! Bunun manası pek berrizdir: İhtikâr.

Dünkü gazetelerde kırlık kumasların çalınmakta olduğu yazılı idi. Fakat bunlar ne olursa olsun, gene satılmakta; dir; ve muhakkak da fazla fiyatla. Çünkü bu şekilde konuşan tezgâhtarın söyleyeceği fiyat münakaşa edilmez. Zira kargımdakini müstağni görünce şüpheniz bütün artmıştır. Bu hususta şiddetli bir takip lâzım geldiğine kanaat.

Köy kursları faaliyete geçiyor

Kursların arasında köy kadınlarına ait olanları da var

Köylerde seyyar olarak kurulmasına karar verilen marangozluk, demircilik ve köy kadınları için sağlık, çocuk bakımı ev ve el işlerine ait kursların programı Maarif Vekâleti tarafından hazırlanmaktadır.

Kurslar ilk olarak belli başlı vilâyetlerin birbirine yakın köylerinde tesis edilecektir.

Kurslara devam eden köylülere bilâhare kurs vazifesi de verilecektir.

Kurs programları tamamen köylünün köydeki yaşayışına ait lüzumlu beğileri ihtiva etmektedir.

Bir genç kıza bisiklet çarptı

13 yaşında Ziya adında bir çocuk, dün Horhor caddesinde bisikletle gezinirken yolunda şarşırla ve Emine adında bir genç kıza şiddetle çarpmıştır.

Emine birkaç metre ileriye fırlanmış, birçok yerlerinden yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır. Acemi bisikletçi yakalanmıştır.

Görüp düşündükçe:

Bir iç yaramız

VARİT, ta bir anket var. Gazetem, "Yalovadan gelen bir kadının çocuğunu yol üstünde bırakması," hâdisesinde içtimai bir yara görmüş olacak, ki onu bir haber şeklinde bırakmadı. Memleketin hukukçularına, ahlakçılara, içtimaiyatçılara, hülâsa bütün münevverlerine hâdisi hakkında sualler soruyor.

Dün, değerli avukatlarımızdan İrfan Eminin cevabı çıktı. Yarı da bir başkası, bu kürsüden fikrini söyleyecek.

Dava, yeni değildir. Arada sırada sarıca vakalarla sahneye çıkar. Etrafında konuşulur, heyecanlı sözler söylenir ve nihayet yine unutulur, gider.

Şimdiye kadar, birkaç kere üstünde durulduğu halde, bu meselenin bir kanun işi, bir cemiyet ve devlet hamlesi haline girmemesine gerçekten acınır.

Veryüzünde, erkekle kadın yaşadıkça, ve tabiat kanunlarıyla bunlar birbirlerine yaklaşıldıkça, aşk ve neticeleri de yaşayacaktır. Yalovadan gelen kadın, ne bir baş, ne de bir sondur. Ahlak titizliği, içtimai boykot, —kanunu cezalar diye sayıp döktüğümüz tedbirlerin— hangisi bu türlü faciaların tekrarrüne sed çekti?

Bu türlü yaralar, korku ile, "recm," le, "kısas," la bile tedavi edilemedikten sonra, başka hangi işkenceye baş vurulabilir?

Mademki gaddar ve yalçın geçmişin bu kanlı dizginleri, yarıtlışın sevhât küheylâlini durdurmadı, bunu insanlığın değişmez bir alın yazısı gibi düşünmek lâzımdır.

Çok defa ayıplamak, tahkir etmek hakkını kullananlar da mahkûm ettiklerinden daha temiz değillerdir. Yalancı namusluluğu, yapma iffeti alkışlamaktan çekinseydik, şimdiye kadar uğradığımız zararların çoğundan kurtulurduk.

Hatâ, suç dedikimiz bu türlü işler, cemiyet ve kanun aforslarıyla daha büyük suçlara yol açıyorlar. Meselâ bir kadın, doğduğu yavrusunu halka göstermemek için kendi elleriyle boğuyor. İlaçlar, sonaflar, şunlar bunlarla da çocuk ve ananın her ikisini de birden kaybediyoruz.

Şefkat yuvaları, doğum evleri açmalıyız. Bunlara bir kadın dilerse yüz kapalı olarak müracaat edebilsin. Çocuğunu bu şefkat yuvasına bırakabilsin. Yarı maniler ortadan kalkınca gider oradan yavrusunu alır. Almadığını düşünürsek de bütün kayıplarımız, bir tek ana isminden ibaret kalır. Şefkat yuvaları, doğum evleri ahlaksızlığı arttıran yerler değillerdir. "Recm," i tecrübe eden insanlık, biraz da kendi zaafını hatırlayarak yufka yürekli olmalıdır.

HAKKİ SÜHA GEZGİN

Edebî musahabe:

İçtimai nesircilerimiz

Yazan: Rüşdü Şardağ

"İçtimailik," meselesi edebiyat için ancak dünün davasıdır. Nete-kim büyük Fransız edebiyatçıları, sanat tarihlerinde, edebiyatın bir cephesini de bu bakımdan tetkik ederler. İçtimai roman, içtimai edebiyat meseleleri onlarda büyük bir alâka ve teccüssüs mevzuudur. Sosyal hareketlerin, yığın yığın batıp çıktığı, eski ve yeni ferd ve cemiyet münasebetlerinin bir intikal devresinde birbirleriyle döğüş-tüğü devirlerde içtimai edebiyat, gerçekten bir münakaşaya sebep olmuştur. Fakat bugün içtimai olmayan sanata hiç bir köşede "bu-yur," denmediği hakikat değil midir? Sanatkar bizzat cemiyet meselelerini kalbine, içtimai hayatın diyalektizmini fikirlerine hâkim kılmaya mecburdur. Bu belki gayri şuurî olarak böyledir. Fakat kat'iliği muhakkaktır. Bir defa insandan da, cemiyetten de gelse yir-minci asrın dünyası âzap çekmek-tedir. Bu âzabın, kazanında san'atkarın olsun eli bulunmamak, âzabı tevlid eden sebeplerin düşün-da, hodbinihlikten uzak kalmak bile içtimai olmak için yeter. Fakat bir çök edipler kültürlerine esaslı bir sosyal veçhe vermişlerdir. Hepsi-

nin, ya birer kiritik mahiyette veya essai halinde, veyahut birer dava halinde içtimai problemleri vardır. Edebiyat dili, neşir dili onlara en mükemmel vasıta olmuştur. "Edebiyatı içtimai olmayanı, cemiyet meselelerini ele almayı belletmeden yapmayı," iddiasını bugün yersiz bulanlar pek çok. Geçen yıl bir Fransız gazetesinin açtığı anket cevap verenlerden pek çoğunun "San'at içtimailiği müdafaa etmeye, bir şey isbat etmeye mecbur değildir. Belki bunu gizli ve belli belirsiz yapabilir," gibi fikirler ileri sürmesine mukabil bir edip şöyle cevap veriyordu: "San'at, cemiyetten bahsederken gizli ve belirsiz bu işi yapmamız; neden? Bu korkaklık neye? İyi bir edebiyat için cemiyetçi tarafları mız belli etmemek değil, evvelâ korkak olmamak gereğir."

Edebiyatımızda bu mânâda içtimai yazılara şuurlu olarak Cumhuriyet inkılabını takip eden yıllar içinde rastlanmıştır. Tanzimat devri edipleri hayata, garbı okurken tesaduf ettiler. Servetifünun geniş insan yığınlarına kapalı bir saray içinde, ferd halindeki insanın, psikik safhalarını ihya etmiş-tir. Mesrutiyet vatan felâketlerini ortasında, şuurların muvaze, nesizleştiği bir devre rastlar. Hal-ka, cemiyete ve kütleye giden ilk yol son inkılabımız eseri-dir. Edebiyatımızın bu devrede tanıdığımız üç içtimai nesirciyi belilemiş mahiyetleriyle tanıyabiliyoruz. Sadri Ertem, İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Vedat Nedim Tör.

Sadri Ertemin neşri baştanbaşa bir zekânın eseridir. Bu insan geniş kültürüne, çok renkli çeşitli bilgi hazinesine güvenmektedir. Dört beş dersin ayrı ayrı hocasıdır. nı yapmış olan bu kaleme muhtelif sahaların usaresini emmiş olmanın verdiği cesaretle içtimai akışını bütün yazılarında aksettirir. Hikâyecî, romancı, gazete ve fıkraçı değil, fakat bir Sadri Ertem tanıyorum ki sosyal mahiyetli ve devralı neşirleriyle edebiyatın her sahasında sık sık karşımıza çıkmaktadır. Negri cesurdur.

Fazla materyellerine, bu materyellerin geniş hürriyete boğduğu zekâna güvendiği için biraz dağınıktır. O, fikirlerini yalnız cümle halinde söylemez, yazar da. Ve yazarken sanki kelimeleri unutturur. Bir espi cüretkarlığı kelimelerini çok zaman birbirinden ayırır. Siz bunların hakikatini ayrı ayrı okumaya çalışsanız boş yere didindmiş olursunuz. Onu cümle halinde ve cümledeki herhangi bir kelimesinde birlikteliğe na kütlesini araştırarak okuyunuz.

Fakat Sadri Ertemin neşri âhenkil olmaktan uzaktır. Çok za-

(Devamı 6 nci)

Devlet Kusu

Aşk ve macera romanı

Yazan: Moris dö Kobra

Çeviren: Muzaffer Acar

zatiyorum. Eğer siz bedbaht değil iseniz boş yere vaktimi kaybetmekte mâna yok.

— Mösöy Paterson size hayranım. Evet, evet hayran kalıyorum bu hareketlerinize. Fakat merak ediyorum, bu kurtarma hareketinden nasıl huzuru kalb duycaksınız?

— Sizin yeniden hayat bulmanız için elimden geleni yapacağım. Bu vazife ne kadar müşkül olursa, o kadar büyük ve samimi bir sevinç duyacağım.

— Bana ne gibi yardımlarda bulunmağı düşünüyorsunuz ki?

— Hapishaneden çıkar çıkmaz, sizi himayene alacağım. Sonra yeni bir isim ile Amerikaya girmenizi temin edeceğim. Size himaye me terk edilmis bir hemşire muamelesi yapacak, mahrum kaldığınız lüksü temin edip sizi yeniden cemiyet hayatına sokacağım. Siz yine ait olduğunuz muhitteki mevkii kazanacaksınız. Eğer güzel sanatlardan her hangi birine heves ederseniz meşgul olmak imkânını bulacaksınız, Newyork sosyetesinin

kraliçeleri arasına karışmak arzusu gösterirseniz size yardımda bulunacağım. Nihayet bir mevsim içinde bütün Newyorku ayağımıza getirmek vazifesini üzerine alacağım. Ve âşkınlığı bulmak için size âzami şekilde yardımda bulunacağım.

Madam Kabrera, başı elleri arasında, masaya dayanmış bir vaziyette benî dinledi. Gözleri artık beni görmüyor, artık bakışları sözlerinin yarattığı serab içinde kaybolmuş, dalmış düşünüyör.

Halini çok iyi hissediyordum. Artık onun, kalm, kaba hapishane üniforması içinde olmadığna emim. Hapishanesinin atelyesini, yatakhânesini, demir kilitlerini, sürgüleri, zincirleri unuttum. O şimdi adamlarına âhenk veren bir musikiydi, bir salonda etrafını çeviren hayranların konuşmalarını işitiyor. Çiçekler, kokular, tuvaletler, ışıklar, purlantalar, bütün bunlar etrafında dönüyor. Başını döndürüyor, sarhoş ediyor, pençe sine alıyor... Ve sonra nazarları

üzerinden bir bulut geçiyor, uyanıyor, pavyonun çıplak soğuk duvarları yeniden karşındadır. Hakikat acı, tahammülsüz hakikatı beyne bir kırbaç gibi çarpmıştır.

O zaman nazarları yeniden bina döner... Ümitsiz, şayanı mermerhamet nazarları. Düşmüş, mış, silâhsız, kuvvetsiz kalmış kadının nazarları... Birdenbire göz yaşları soluk yanaklarından aşağıya boşanıyor; sessizce ağılıyor. Ümitsizlikle mücadele eden dudakların takallüs ettiğini görüyorum. Dört buçuk sene bu cehennemde çektiği bütün ızdır, bütün tahammül ettiği, hâkim olduğu hisleri nihayet patlak veriyor, fevran ediyor.

Zavalı kadın, geceden ürkmüş bir masum çocuk gibi ellerini uzatan zavalı zayıf yaratılış, arkadaşını felâketten kurtaran bir erkek gibi onu nasıl göğsünde sıkımsak isterdim, onun yarısını tatlı sözlerle sarmağı, ızdırabını tahfif etmeği ne kadar arzu ederdim.

Fakat o bu hissimi muhakkak yanlış tefsir edecektir ve ben aramızda hiç bir anlaşamamızın çıkmasını istemiyorum. Onun için sadece elimi elinin üzerine koyuyor ve en munis sesimle konuşuyorum:

— İşte yanınızda bir dostunuz, gözlerinizin aradığı mucizeyi size tahakkuk ettirecek bir arkadaşınız var. Bir arkadaş, bir dost... Başka hiç bir şey değil. Anlatı bildim değil mi? (Devamı var)

Romanyada Alman askerî heyeti

(Baş tarafı 1 incide)

leri mucibince yeniden tanzimi için talim kıtaları vazifesini görecek ve vazifeleri bitince Almanya'ya döneceklerdir.

Alman hükümeti, Alman askerî heyetinin Romanya'ya gönderilmesine karşı siyasi bir alaka gösterilebilecek dost hükümetleri, bundan haberdar etmiştir.

KIRK SUBAYLA GELEN HEYET

Bükreş, 12 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Romanya hükümetinin talebi üzerine Romen ordusunun talim ve terbiyesine yardım edecek olan Alman askerî heyeti azası bugün öğle vakti Bükreşe muvasalat etmişlerdir.

Gar Alman ve Romen bayrakları ile süslenmişti. Başvekil muavini ve lejyoner hareketin kumandanı B. Horia Sima ile hariciye nazırı B. Sturdza, genel kurmay reisi general Joniti ve birçok yüksek rütbeli subaylar garda hazır bulunmuşlardı.

Keza Almanya ve İtalya elçileri İspanya ve Japonya maslahatgüzarları ve memleketlerin ataşemilleri de garda idiler.

Trenden evvelâ Alman askerî heyetinin reisi general Hansen inmiş ve Alman elçisi tarafından Romen subaylarla takdir edilmiştir.

Garın salonunda genel kurmay reisi general Joniti birkaç söz söyleyerek heyeti general Antonesku adına selâmlamış, pek uzak olmaları bir mazide iki ordu arasında kaydedilen teşriki mesaiyi hatırlatarak başlayan yeni devrinin o zamanki muvaffakiyetlere müncer olacağı ümidinde olduğunu bildirmiştir.

General Hansen, bu sözlerle teşekkür etmiş ve Alman ordusunun Romen devlet reisinin talebini memnuniyetle kabul ederek Romen ordusunu tecrübe belerinden istifade ettirmek için askerî bir heyeti memur eylediğini bildirmiştir.

General Hansen, kendisinin ve bütün heyetin bu vazifeyi bütün kuvvetlerle ifaya çalışacaklarını ilâve etmiştir.

General Hansen, yanında Alman elçisi ve Alman ataşemilleri terleri olduğu halde doğrudan başvekilate giderek general Antoneskuyu ziyaret etmiş, heyetin 40 subayı da kendilerine tahsis edilen apartmanlara gitmişlerdir.

150 ALMAN TAYYARESİ BÜKREŞ ÜZERİNDE UÇUŞ YAPIYOR

Bükreş, 12 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor:

150 Alman muharebe ve bombardman tayyaresi dün akşam doğru bir grup halinde alçaktan uçarak Bükreş üzerinden geçişlerdiler.

Bu tayyarelerin bir kısmında Alman, diğer bir kısmında da Romen işaretleri görülmekte idi. Tayyareler şehrin üzerinden birkaç defa geçerek halıkın dikkatini çekmişlerdir.

Tayyareler arasında Stuka tipinden pike bombardman tayyareleri de görülmekte idi.

Diplomatik mahfillerde zannedildiğine göre, bu hava geçidi İngilizleri korkutmak için nazilerin ilhamile tertip edilmiştir.

Bu tayyareler içinde Alman yadan yeni gelenler mevcuttur. Alman askerlerinden mükreş bir grup büyük bir Alman nakliye tayyaresi içinde askerî hava meydanı olan Banersaya muvasalat etmiştir.

Bükreşte general Antoneskunun beyanatına nazaran Romanya ordusunun (talim ve terbiye) fırkaları erkânını yerleştirmek için hazırlıklar yapılmaktadır.

Dün öğleden sonra sarayın önündeki meydana birkaç Alman tayyaresi görülmüştür.

Galaçdan gelen haberlere göre, Tunanın deltasında şimdi iki bin muntazam Alman askerî

Maarif Vekili Afyonkarahisarda

Mektepleri teftiş ediyor

Afyonkarahisar, 12 (A.A.) — Maarif Vekili Hasan Ali Yücel dün akşam buraya gelmiştir. Hasan Ali Yücel belediye tarafından şerefine verilen ziyafetten sonra geç vakte kadar vilâyetin maarif işleri üzerinde alâkadarlar ve öğretmenlerle görüşmelerde bulunmuştur.

Maarif Vekili buraya gelirken Dinar ve Sandıklı kaza merkezlerine de uğrayacak, mektepleri teftiş etmiştir.

General Taner'in beyanati

(Baş tarafı 1 incide)

Çaydan evvel atletler, Gala tasaray mektebinin bahçesinde toplanmışlar ve önderinde şehir bandosu olduğu halde Taksime gelerek cumhuriyet abidesine gelenk koymuşlardır.

Parkotelindeki toplantıda beden terbiyesi genel direktörü general Cemil Tanerden başka vali ve belediye reisi doktor Lütfi Kırdar, İstanbul kumandanı, Parti Başkanı Reşat Mimaroglu, Merkez kumandanı, Beyoğlu kaymakamı, beden terbiyesi genel direktörlük erkânı, matbuat müessesileri ve atletlerimiz hazır bulunuyorlardı.

Beden terbiyesi genel direktörlüğü yüksek istisare heyetinden ve on birinci Balkan oyunları organizasyon heyeti başkanı Burhan Felek, çaydan evvel kısa bir hitabe irat etmiş ve teşkilât başında bulunduğu virlerde yüksek gayreti ve büyük zekâ ile son muvaffakiyetin hakiki hazırlayıcısı general Cemil Tanere sporcu gençlik namına teşekkür etmiştir.

Bunu müteakip general Cemil Taner, on birinci Balkan oyunlarında birincilik kazanan atletlere bir hatıra olmak üzere madalyalar vermiş ve sporcu gençlikle samimi bir hasbihal yapmıştır.

General, kazanılan büyük muvaffakiyetin kıymetini düşürmek için yapılan menfi negriyatı telmih ederek gençlere müteessir olmamalarını tavsiye etmiş ve bu negriyatı (kıymetiniz) olarak tavsiye etmiştir.

Müteakiben davetliler izzat edilmiştir.

Alman vapuru sayılmıştır.

Karadeniz limanı olan Köstenceye yüzlerce İtalyan mülüm ve teknisiyeninin muvasalatı beklenmektedir.

Bu İtalyanlar Köstence civarındaki Mamaia hava meydanı ile deniz tayyaresi üssünün inşasına nezaret edeceklerdir.

BULGARİSTANDA ALMAN KİTALARI YOK MU ?

Berlin, 12 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Bulgaristanda sanki Alman kıtaları bulunduğu hakkında basın haberleri ve şayiaları tezkip edilmektedir.

Berlin siyasi mahfilleri şu ehti tebarüz ettirmektedir ki, halen Avrupanın cenubu şarki memleketleri, yeniden İngiliz propagandasına bir merkez teşkil etmiştir. Ve bu propagandanın hedefi, endige yaratmak, cenubu şarki milletlerinin sulh içindeki mesaisine engel olmak ve Avrupanın bu mntakasında bazı memleketlerde balen vukua gelmekte olan kalkımmaya mâni teşkil etmektir.

Bulgaristanda sanki Alman kıtalarının bulunduğu hakkındaki haber, bu İngiliz harp propagandası çerçevesi içinde yapılmıştır.

Aksi takdirde Bulgar kıtalarının cenubi Dobruçaya girmesi muna-sebetiyle Alman fotoğraf ve sine-macılarının Bulgaristanda bulun-masını Londranın bir askerî tehdit telâkki ettiğine inanmak lâ-

Ankara - İstanbul boks müsabakaları

Beden Terbiyesi Direktörlük erkânı ve atletler Cumhuriyet âbidesinde

İstanbul - Ankara boksörleri arasındaki boks maçlarına dün gece Beyoğlu halkevinde saat sekiz buçukta başlandı.

İlk müsabaka 57 kilo; hakem: Kemal. Maç dört Ravnd.

Emin (Ankara) Hüsnü (İstanbul) arasındaki bu maç zevkli oldu. Müsabaka sonunda Emin (Anra) galip.

İkinci maç: Yine 57 kilo. Hakem Kemal Bekof. Maç Abdi (İstanbul) Halit (Ankara) arasında. Güzel bir oyundan sonra Abdi (İstanbul) galip.

Üçüncü müsabaka: 61 kilo. Hakem: Kemal Bekof.

Hilmi (Ankara) Hüseyin (İstanbul) arasında. Bu müsabakayı da Hüseyin kazandı.

Dördüncü maç: Kilo: 61. İsmail (İstanbul), Şeref (Ankara) arasındaki bu maçı da İsmail kazandı.

Beşinci maç: Kilo: 66. Hakem Kemal Bekof.

Fuat (Ankara) Cevdet (İstanbul). Bu maç çok heyecanlı oldu. İki boksör de birbirini yenemedi. Neticede müsabaka beraberlikle

bitti.

6 ıncı maç: Kilo 72. Hakem: Esref Şefik.

Bu müsabaka Ankaradan Kâmil ve İstanbuldan Muzaffer arasında yapıldı. Fakat Ankaralı boksör maça devam etmediğinden Muzaffer galip ilân edildi.

7 inci maç. Kilo: 72. Hakem: Esref Şefik.

İstanbuldan Hasan, Ankaradan Hakki, Ankaralı boksör rakibinden 6 kilo fazla olmasına rağmen Hasan maçı kabul etti.

Müsabaka neticesinde Ankara. lı boksör galip geldi.

8 inci maç:

İki İstanbullu ağır siklet arasında yapılan bu maçı Galata gençlerinden İlyas ve Alemdarspordan Nuri iştirak etti.

İkinci Ravndun sonunda Nuri ringi terketti. Bu suretle rakibi İlyas galip sayıldı.

FENER (B) - BAKIRKÖY MAÇI

Bugün Fenerbahçe (B) ile Bakırköy İstiklâl Idman yurdu arasında hususi bir müsabaka yapılacaktır.

Balkan vaziyetine dair Teymisin makalesi

(Baş tarafı 1 incide)

2 — Bahis mevzuu olan Balkan memleketlerine, bilhassa Türkiye ve Yunanistana karşı bir tehdit ve korkutma hareketidir.

Çarpışmasız avantajlar elde etmek için bir tehdit ve korkutma hareketinin bahis mevzuu olabileceği line aşağıdaki sebepler mevcuttur:

Balkan taarruzunun nihai hedefi süveyş olduğuna göre, şu cihet kaydedilebilir ki bu hedef uzaktır ve bu hedefe varmak için daha evvel, Avrupa, Türkiye, Boğazlar, Anadolu, Suriye ve nihayet Filistindeki İngiliz kuvvetleri gibi muazzam manialarla karşılamak lazımdır.

Diğer taraftan, zaman, mihver devletleri için sıkıştıktır. Kış yaklaştıkça, havalar gittikçe daha ziyade fenalaşmaktadır. Umumiyyette pek pratik olmıyan münakalat meselesi, suikast ihtimalleriyle daha ziyade güçleşmektedir. Vaziyetin inkisafı karşısında, Türkiye'nin ve Yunanistanın hattı hareketi, sakin ve azimkar olarak kalıyor. Esasen Türkiye'nin ve Yunanistanın vaziyetinin, mesele Romanyanın vaziyetinden tamamiyle başka olduğu bir coğrafi hakikattir. Romanya aşağı yukarı çember içinde bulunurken, Türkiye'nin ve Yunanistanın geniş deniz hudutları vardır ve deniz, mihver devletlerinin müttelik değil fakat düşmanıdır. Çünkü Akdeniz de İngiliz kontrolü hüküm sürmektedir.

Sovyetler Birliğinin hattı hareketi çok sarılı değilse de, Boğazların mihver devletleri tarafından kontrol edilmesini müsait bir tarzda karşılamıyacağı ve Türkiye'nin, icabederse yapacağı mukavemetle Sovyetler tarafından müsküllata maruz kalmıyacağı kolayca tahmin olunabilir.

Her ne suretle olursa olsun Almanya bir tehdit ve korkutma hareketinde bulunsun veya Balkanlarda hakikî bir taarruza geçmek niyetini taşısun, Türkiye ve Yunanistan, buna nasıl karşı koyacaklarını bilmekteyler. Birinci şıkta, o yuna düşünceler, ikinci şıkta ise, kendilerini müdafaa edeceklerdir.

Muhassamatın bîdayetinde Almanlar, İngiliz hükümetini Balkanlarda

HARP VAZİYETİ

Bingaziye İngilizlerin hücumu

Kahire, 12 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri kumandanlığının tebliği:

Evvelki gece İngiliz hava kuvvetleri Bingaziye'deki askerî hedeflere karşı hücumlarda bulunmuşlardır. Bu hücumu müteakip limanda bulunan depolarda büyük bir yangın çıkmıştır. Bu yangın tayyarelerin dönüşlerinde 50 kilometre mesafeden vazih bir surette görülmekte idi. Üç saat sonra yeni bir hücum yapmış olan diğer tayyareler, hedeflerini, şiddetle devam etmekte olan bu yangınların ışıkları sayesinde kolaylıkla bulabilmişlerdir. Limanda bulunan üç gemiye tam isabetler kaydedilmiştir. Bir kısım bombalar da askerî limana isabet etmiştir.

Tobruk limanına tekrar taarruz edilmiştir. Bu limanda hasara uğrayan gemiler olmuş ise de, umumî hasaratın derecesi tesbit edilememiştir.

Eritrede İngiliz tayyareleri Asab üzerine de hücumlar yapmışlardır. Büyük mendireğin ucunda yangın çıkmış ve limanda bulunan binalar hasara uğratılmıştır.

Assab - Dessie yolu üzerinde bir otomobil nakliye koluna mitralyözle hücum edilmiş ve zayıat verdirilmiştir.

Evvelisi gün Cenubî Afrika hava kuvvetleri de mutad olan keşif uçuşlarını tekrar etmişlerdir. Bütün İngiliz tayyareleri üslerine avdet etmiştir.

ALMAN SANAYİ MINTAKALARI YENİDEN BOMBALANDI

Londra, 12 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Cumayı cumartesiye bağlayan gece, fena hava şartları, bombardman tayyarelerimizin faaliyetini azaltmalarını mücip olmuştur.

Bununla beraber, Almanya'da ve düşman işgali altındaki arazide geniş askerî hedeflere

Ne bir eksik, Ne bir fazla!

(Baş tarafı 1 incide)

Yoksa kalabalık içinde istisna sayılabilecek hadiselerden mi bahsedilmektedir? Bunu umumî nüfus sayımının neticesi gösterecektir. Hakikatın olduğubî anlaşılmaması yarın Millet Meclisinin koyacağı kanunlara esas teşkil edecektir. Yalnız babasız çocukların ceza korkusu ile kaydedilmesinden çekinenler bu, lunabilir, Zannediyoruz ki hükümetin bir beyanname ile babasız bulunacak çocuklardan dolayı hiç bir ceza endişesine mahal olmadığını ilân etmesi faydalı olur.

Sonra yeni sayımın vereceği bir netice de memleketimizde çocuklu ailelerin miktarı hakkında bir fikir vermesidir. Hükümet çok çocuklu ailelere yardım etmeyi bundan sonra bir nüfus siyaseti olarak tatbik etmeye karar vermiş olduğundan sayım esnasında gizli nüfus kalmaması bizzat bu vaziyetle ailelerin de menfaatleri icabıdır.

ASIM US

Romanyada Macar gazeteleri yasak edildi

Budapeşte, 12 (A.A.) — Macar ajansı Romanyada bulunan Macar gazete ve mecmualarının yasak edildiğini bildirmektedir.

hücumlar yapılmıştır. Hedefler arasında, petrol tesisatı, fabrikalar ve Kiele, Hamburgda, Bremerhavende, Vessermünde'de ve Vilhelmshavende, doklarda bulunmuştur. Bir çok düşman hava meydanları da bombardıman edilmiştir.

Rotterdamdan Cherbourg'a kadar gimal denizi ve Manş limanlarına karşı taarruzumuz devam etmiştir.

Tayyarelerimizin hepsi, üslerine dönmüştür.

BİR İNGİLİZ MAYIN GEMİSİ BATTI

Londra, 12 (A.A.) — Amirallik dairesi, Mayın tarama işlerinde kullanılan Sea King gemisinin bir düşman mayınına çarparak batmış olduğunu bildirmektedir. Kaybolanların yakın aileleri haberdar edilmiştir.

MICHELE MORGAN'ın parlaklığı, PIERRE RICHARD WILM'in sevimliliği, CHARLES VANEL'in kıbarlığı,

En müessir ve hissi BİR DRAMININ büyüklüğü...

Şimal kanunu

Büyük Fransız filminin fevkalâdeliğinde başlıca âmillerdir. Üç erkeğin aşkı uğruna hayatını feda eden bir kadın... Ağırtıcasına hissi ve müessir sahnelerle dolu bir şaheser...

Bugün Sümer Sinemasında

Hâyeten: SON YAKIN ŞARK ve Harp Havadisleri. Bugün saat 11 de tenzilatı matine

Senenin en büyük Fransız filmi

HAKİKATI ARAYAN ADAM

Derin bir aşk... Gizli bir ızdırab... Sonsuz bir hicran kaynağı olan süper film

Raimu-Jacqueline Delubak-Yvette Lebon'nun

Yaşattığı hakikî bir hayat romanı... Bütün gönülleri titreten çılgın bir ihtiras kasırgası...

BUGÜN Lâle Sinemasında

DIKKAT: Londradan tayyare ile gelen en son HARP havadisleri TÜRKÇE PARAMUNT JURNALDA

Bugün saat 11 de tenzilatı matine

Emsalsiz bir harika filmi olan

KARA Güneş

Fransızca sözlü şaheseri görülmemiş bir muvaffakiyetle

SARAY Sinemasında

devam ediyor. Başrollerde:

SPERCER Tarcy - RICHARD GREENE

Son günlerden istifade ediniz. Ve gidip görünüz.

Bugün saat 10.45 de tenzilatı matine.

KOCA YUSUF

Yazan İSKENDER F. SERTELLİ

O namuslu bir pehlivandır be?

-31-

— Eréndim, bu rezaletle tahammül edilir mi? diyordu. Milli oyunlarımızdan bir zeybey, milli sporlarımızdan ancak alaturka güreş kaldı. Zenginlerimizden birkaç kişi bunları hi-maye etmese, güreş heveslileri de ortaktan kaybolup gidecek. Her oyuna hile karışır ama, güreş mertlerin, kuvvetli insanların oyunudur. Onun için, güreşçilerin dövücekleri yere (Er meydanı) demisler. Ben bugünkü güreşlerde hile seziyorum. Kim ne derse desin, bu işe hile karıştırılmaz. Yer sahibi, bes on para alacak diye kuvvetliyi zayıfa yendirmek ayıptır. Yenilen zavallıların ne kabahati var? Ne yapabiliriz. Onlar da birkaç para alacaklar. Fakat, bu parayı hilesiz alsalar ne olur?!

Servet Beyin sözünü yanimdaki arkadaşından başka dinle-yen yoktu. Yusuf pehlivanın sık sık bir arslan gükreyişine ben-ziyen sesi yükseliyor ve bu ses herkesi heyecana düşürüyordu.

Yakacıkta o güne kadar bir çok güreşler yapılmış, büyük ikramiyeli müsabakalar tertip edilmişti. Fakat, bu güreş kadar yarı "Yusuf - Kara Sait" güreşi kadar dikkat ve alâkayı çeken hiçbir güreş olmamıştı. Seyircilerde, bilhassa güreş-ten anlamıyanlarda garip bir şüphe vardı:

— Demindenberi iki pehlivan yenen Kara Sait, elbette bu dev cüsseli adamı da zorlayacak.

Hiç kimse: — Kara Sait, Yusufu yenecek.

Demiyor, fakat yukarıdaki sözler gibi:

— Hırpalayacak. zorlayacak. uğraştıracak.

Taranda hükümler vermek-ten geri kalmıyordu.

Saldın temin ettiği yersiz ga-libiyetin muhite verdiği bu i-timadı, Yusuf, bir anda izale etmek istemiyordu.

Biraz arkada, bu heyecanlı güreşi merakla seyreden Aliş, yanında duran İzzet'e döndü: — Şu kurnaz herifi görüyor musun? Hasımın burnunu ve izetini nefisini birdenbire kırmak istemiyor.

— O, namuslu bir pehlivan'dır be! Siz bizi âlemin önünde rezil ettiniz. Maskaraya çevirdiniz. Şurada oturanlardan biri, biraz önce yanına sokulmuş, bana: "Aşkolsun, İzzet pehlivan! Biz senin bu kadar kaba soğan olduğunu bilmez-dik. Kara Saide nasıl oldu da yenildin?", diye söyleniyordu. Vallahi, adamcağıza verecek cevabı bulamadım.

— Haydi canım, kulak asma sen bu laflara! İnsan her gün bir olmaz ya. Bazan da böyle yeniliverir. İnsan bir kere yenilmekle, her zaman yenilmeğe mahkûm olmaz ya.

— İyi ama, fiyakam kalma-dı burada benim. Bir daha bu ralarda güreşemem. Güreşsem de, seyirciler: "Adam sen de, Kara Saide yenilen şu maska-ranın güreşi de seyredilir mi?", deyip geçecekler. İnsan biraz da izetini nefisi sahibi olmak be Aliş! Sen bizi bugün birkaç be-yaz mecdidiye mukabilinde pa-cavraya çevirdin. Ben, Kara Sait gibi bir adamın altına dü-secek, ona yenilecek bir pehli-van mıyım?

— Eki, uzun etme! Bunları güreşten önce söylemiyordun. Çi çil mecdidiyeleri koynuna yerleştirdikten sonra, bülbul gi-bi ötmeye başladın. İstersen bir daha Yakacık güreşlerine gir-mezsin!

— Öyle ya. Hepiniz, benim gibi bir enayiye yenerek, birer ad aldınız. Yarın sen de: "Sarı

yerli İzzet'i yendim!", diye övü-necek değil misin?

İzzet sesini perde perde yük-seltiyordu. Çünkü, o Boğaziçin'de erliği, namusluluğu, doğru sözlülüğüyle tanınmış bir pehlivandı. En büyük kusuru biraz safca oluşuydu. Onu Yakacıkta gabuk avlamışlardı.

İzzet, Yusufun — hiçbir da-nışığa girilmeden — mertçe güreştigini görünce, yaptığına bin kere pişman olmuştu.

Yusufun hamileri İzzetin gururunu kamçılıyor ve yüreği-ni sızlattıyordu.

Aliş, İzzetin heyecana kapıl-dığını gördü; bir gürültüye mey-dan vermemek için, yavaşça yanından sıvıştı.

İzzet yalnız kalmıca sesini keşmişti.

Şimdi söylemek sırası seyir-cilerdeydi.

Şişman, orta yaşlı bir adam — bu, o devrin mesirelerinde sık sık görülen maruf Kapalı-garşı esnafından kuyumcu Kara betti. Karabetin kardeşi saray tablakârlarındandı. Karabet bu yüzden her yerde serbestçe se-sini çıkarmağa alışmış, fitra-ten sakacı bir adamdı. Bir ara-lık onun da sesi duyuldu:

— Kara Sait, Yusufu yenil-se bile, galip sayılır. Çünkü on-dan önce iki başpehlivani yen-miştir.

Bu bir alaydı. Fakat, müste-rilerden bu söze hak verenler çıktı:

— Doğru söylüyorsun, Kara-bet usta! dediler, mademki Ka-ra Sait, Yusuf pehlivanla güre-şecek; ondan önce başkalarile güreştirilmemeliydi. Hakası böyledir. (Devamı var)

Küçük Hikâye:

(Dünkü hikâyeden devam)

Bunları konuştugumuz sıra, Vanda'nın oturduğu pansiyona gelmişti. Küçük bir anahtarla kapıyı açtı:

— Giriniz, dedi. Ooh; sizin yanımızda kendimi ne kadar em-niyette hissediyorum.

Bu his doğru idi. Belki de benim memleketimde bir yabancı olduğum için yerli olan beni tanımakla kendisinde bir emniyet bu-luyordu. Daha sonra, Vanda, harp meydanından yüzlerce kilo-metre ötede değil, sanki Danzig koridoru üzerindeki küçük köy-lerden birisinde imiş gibi hareket ediyordu. Deima top ve mit-ralyöz seslerini duyar gibi oluyor; ara sıra kulaklarını tıkayarak: — Harp, bitse, diyordu; bir kere bitmiş olsa!

Vanda'nın odasına ait hiç bir şey söylemiyordum! Zaten duvarda gördüğüm seyler anlamadığım bir takım resimlerdi. Vandanın baba ve anası. Köşede bir sedir ve koltuk! Varşo-yanın resmi. Sonra müthiş bir çaya kalabalığı. Küçük bir ka-ryola. Ha, bir de, unuttuyordum; bir radyo.

İçeri girer girmez: — Her şeyin düzeleceğini ümit ediyorum; diye devam etti-İngilizler bize derhal yardım etmeli!

Koltuğa oturdu, oturmadı; birdenbire ayağa kalktı; radyo düğmesini çevirdi. Paris istasyonunda hafif bir gece müziği. Son-ra, müzik bir saniyenin içinde durdu:

— Allo! Allo! Burası Pari Mondiyal. Şimdi harp havadisleri bültenini veriyoruz!

Vanda ayakta idi. Bir eli radyo düğmesinde parazitleri ayar ediyordu; ve sanki, radyoya yakın olduğu nisbette spikerin söy-lüyeceği şeyleri daha hakiki olarak dinleyecekmiş gibi rahatsız-laşıyor; kulaklarını makineye doğru yaklaşıtıyordu.

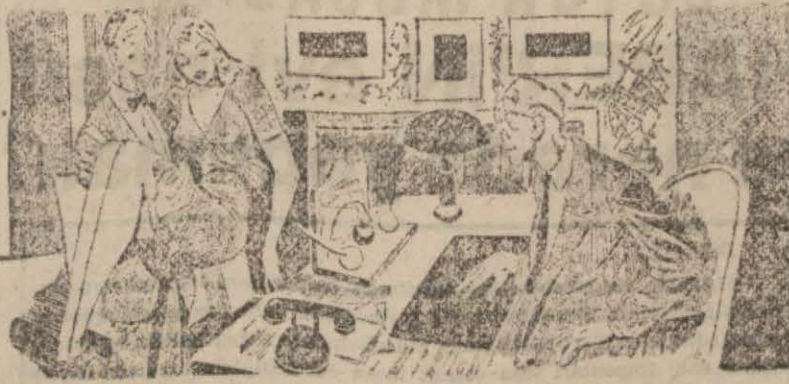
Almanların Voc üzerinden orta Polonyaya geçtikleri gibi-Varşova kumandanı General Gzuma muhasara edilmiş. Varşo-vada ağılık! Koridorun nihayetinde Danzig baroları hâlâ daye-niyor. On bin Polonyalıların Postanda esir olduğu haber veriliyor. On bin Polonyalı. Küçük bir masa üzerinde devrilen bir bardak gibi sular Polonyanın sathını süratle istila ediyor:

— Ziyarı yok, diyorum; Vanda! Bütün yukarı vilayetleri-niz hazır duruyor. Garpta mağlûp olsanız bile cenuba ve şarka çekileceksiniz! Orada Ruslarla dövüşünüzü gibi dövüşeceksiniz! Her şey düzelecek, Vanda!

Vanda, radyonun başında ruhundan soyulmuş bir uzviyet kadar sapsarı. Eğer odamızın içinde bir nehir en müthiş bir gü-rültü ile yuvarlanacak olsaydı, Vanda, belki de ıslanmış olacaktı. O-nu iki elleriyle omuzlarından yakaladım:

— Vanda, dedim. Metin ol! Daha hiç bir şey yok! Kuvvet-lerinizi daha harcamadınız bile. Polonya ordusu daha harbe gir-medi.

Eğlenceli yazılar

— Daktilo istemistiniz; buyurun!

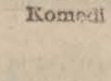
Sinema ve tiyatro ar

Şehir Tiyatrosu

Bugün gündüz 15.30 da.

Gece 20.30 da: Tepebaşı

Dram kısmı: OTELLO

Komedi kısmı: YALI UŞAĞI

* * *

15 Birinciteşin Sahi günü akşamı
Şehir Tiyatrosu Komedi kısmında
Bestekâr Muhlis Sabahattin'in iki
büyük eseri: 1 — Kerem Aşkı — 2 —
Yük şark musah, 2 — Efenle Aşkı.
Milli operet (4) Perde.

Raşit Rıza Tiyatrosu

14 Birinciteşin Pazartesi, 15 Salt

Beyoğlu, Halk Sinemasında

"Kannakazık",

Vodvil (3) Perde

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün saat 11 de: 1 — Uç Ahabab

Çavuşlar Harbe gidiyor, 2 — Mah-

kûmlar Kalesi, 3 — Miki.

Ramazan fıkraları:

And ve rakı

Sarhoş Bektaşiyi mahalle arasında tuttukları gibi doğru Kadının hu-zuruna götürmüşler. Mahalle imamı:

— Efendim, demiş. Bu adam bizim ölümlüde bir daha Ramazanda rakı içmiyeceğine andçılmış.

Bektaşî telâş etmeden:

— Doğru söylüyor, demiş. O vakit and bulmuş, andçılmışım. Bugün de rakı buldum, rakı içtim.

Gece servisi

Kenan Hulûsi

Ertesi günü, Vanda'yı, gümüş bir put kadar beyaz buldum!

— Ah, diye atıldı; hiç bir yeni haber yok. Akşama geliyor musunuz?

Sonra birdenbire ilâve etti:

— Gece servisini dinleriz; dedi; dokuzda işlerim bitmiş olacak!

O gün ve daha ertesi günü Vanda'yı göremedim; işlerim vardı. Fakat müteakip geceler, üç gün arka arkaya buluştuk. Her dakika, bir mucizeye, Pederovskinin parmaklarındaki mu-cize gibi büyük bir şeye inanıyordum. Bu mucize, Polonyanın bir tarafından birdenbire gelecekti; ve her şey kurtulacaktı. Poznan, Danzigde dövlüşen polonyalılar, Varşova ve daha yüzlerce şey...

İki gün sonra idi. Vanda'yı yemeden, içmeden kesilmiş bul-dum. Bir koltuğa çektim; ve teskin etmeye çalıştım.

Duvarı bir Polonya haritası asıyordu. Polonya kendi eliyle kırmızı ve kalm çizgilerle Sovyetler ve Almanya'dan ayrılmıştı. Bütün ovaları, ve sonsuz tarialariyle orada birdenbire bitiver-mişti. Gözlerini bu haritaya doğru çevirdi; orada sanki binlerce atlı görüyormuş gibi kulaklarını verdi:

— Vatanım! dedi. Benim memleketim!

— Vanda! diye, yanına doğru yürüdüm; Vanda'yı! Harp uzayacak; ama, ziyarı yok! Çünkü müteakikler Polonyaya yar-dım edecekler.

Rakı salladı; saat on bir buçuktu:

— Son servisi alalım; dedi.

Radyo düğmesini çevirdim; yürüldü; ve her vakitki itiyadı ile makinenin yanına geldi. Müthiş bir parazit!.. Bu, onu sinirlen-diriyordu. Sonra birdenbire, kelimeler şekil almaya başladı.

Dördüncü Polonya ordusunun dağıldığı gündü; Polonyalılar Vistül ırmağına çekiliyordu.

Vanda radyoyu bir tarafa bıraktı; ve ilk defadır ki oturdu. Yahut odanın yegâne koltuğuna çıktı. Balmumundan iki el, iki büyük ve bir adamın bütün uzviyetini içine alacak kadar, daha doğrusu iki avuç, bir meydan kadar geniş bulduğum alımı sm-sıkı kapamıştı. Vanda bir yels heykeline benziyordu:

— Vanda, dedim, beni dinle, bak! Şimdi işler daha iyi gidi-yor. Çünkü Alman kraları Sovyet hududuna dayandığı zaman... Başını birdenbire kaldırdı; bu son cümle, çıplak derisine yağ-mur yiyen bir insan gibi onu harekete getirmişti:

— Evet, diye doğruldu; belki.. Belki..

Büyük bir ümit içinde olduğu görülüyor ve gözleri harikulâ-de parlıyordu. Köşede oturuyorum; Vandadan ve onun hürri-yetinden başka hiç bir şey gözümde yoktu. Vanda, yirmi iki sene evvel, bir at üstünde Varşovaya geldiği gün gibi tazeydi. Daha doğrusu, odanın büyük sükûtunda, daima görmeye alıştı. (Devamı 6 ncre)

BEYKOZ KÖYLERİNDE BİR GEZİLTİNİN HİKÂYESİ

Mizancı Murad'ın Ahmed Mithat'a verdiği kitap 23

TAŞDELEN - GÖZTEPE
Taşdelen suyunun içimi hakika-ten pek güzel; lakin içilen Göztepe suyu kadar lâtif değildir.

Suyun göhretti becadır; çünkü mermer oluklarını yeyip bitiriyor.

KORUYA ÇEKİLDİM
Suda zihnim ıssal edecek bir şey bulamadım. Gelenlere; gidenle-re bakmaya lüzum görmedim; lakin etrafı ihata eden devlerden göz-lerimi ayıramadığım halde bakmak-tan doyamadım. Arkadaşlarımın lâ-kırdı ile silsile-i tefekküratımı ih-lâl etmelerinden havfederek yalnız-ca, koru içine dalıp bir köşeye çe-kildim, durdum; gözlerim yarı ka-palı olarak dakikalarca, saatlerce kaldım, her an ayrıca lezzet duy-dum. Zannederim ki günlerce, ay-larca, durulsa yine başka başka, yeni yeni lezzet duyulur.

KUVVET VE İKTİDARA GÜVENİP...
İşte devlerden birine yaslanıp duruyorum. Kahramanlardan biri kendi kuvvetinin sileti altında yo-rularak boyluboyuna yumuşak yap-rak döşegine düşüp beyrımış.

Koca ihtiyar! Tekrar seni ayak-landırıp başını âlem-i envara ilâ e-decek bir dostun kalmadı. Niçin o âlem-i bâlâyı terkettin? Şemân zî-yasından gözlerin mi kamaştı? Bo-ranın şiddetinden yüreğin mi türk-tü? Yoksa şu yumuşak toprağı pek cazib mi zannettin? Aldanmamalıy-dım? O yumuşak zemin kahbedir.

Miskinane derağuş ettiği senin gi-bi devleri bile külliyyen mahveder, salıvermez. Bak, çunu gördün mü? İşte vakitile bu da senin gibi bir devdi; senin gibi bu da aldandı. İst-tirahat etmek istedi. İşte neticesi! Heybetli vücudu şu çürümüş, kok-muş parçalara münkalib oldu. Böyle baki değildir; obur toprak onu da eritecektir; âkret onu da yutacak-tır.

Gururdan başını yukarıya kaldı-rarak ağağıya doğru atfı, enzar-ı dikkat etmeye hacet görmedin, değil mi? Zeminin ciğerine soktu-ğun pençelerini de mi sana o kah-benin esrarını fasetmedi? Kad ve kamete, kuvvet ve iktidara güve-nip tabakatı, sülâ'nın hufyasını

unutmak kârı akl olmadıgını gim-di olsun anlayabildin mi?

TACE KADAR...
Ses yok, seda yok! Derin bir u-ğultu bâlâyı istilâ etmiş.

Kulak verdim: Uğultu bin perde-den çıkan seslerden mürekkep bir hitab-ı acalıb gibi geldi. Düşürme-mek için fesmi çıkardım. Müvaze-neyi kaybetmemek için devlerden birinin etegine sarıldım; gözlerimi yukarıya diktim: Baka baka tâ ya-karıya, tace kadar vasil oldum. Gözlerimi şöyle yarım kapadım; çünkü o rif'at-ı azeme-kârane ö-nünde kendi varlığını pek, amma pek küçük ve miskin gördüm.

Lâkin kulağım daima orada.. Hi-tab daha ziyade seçilmekteydi. Bir müddet sonra mefhumunu farked-i-yorum zannettim; meşhar-ı mülâ-habet olmak istedim.

Bir türlü yolunu bulamıyordum. Başıma sersemlik geldi. Gözlerim döndü; külliyyen kapadım; lakin kulaklarım o seda-i dilâvizi takip ediyordu.

DEVLER DİYORLARDI Kİ
Artık şüphem kalmadı: Devler meysane feryad ediyorlardı; diyorlardı ki:

— Lisan-ı hikmetimizi anlayacak bir kimsenin ziyaretine mazhar ola-cak mıyız? Binlerce yıllardanberi hâmil bulunduğumuz hazine-i ma-lûmatı böylece saklayıp gidecek miyiz? Gelecek bir hakikat meftu-nu bulamazmıyorsa bunca esrarımı-zm mübtelesir mi da yoktur? Der-dimizi taksim ile gönüllü tahfif etmek zamanı artık gelmiyecek mi? Bir mahlûk yok mu ki bize lezaiz-i sohbetini tattırmakla bizi minnet-dar etsin?..

Ben de:

— Var, var! İlim ve hikmetini, ze vakit olmak için feda-i cana bi-le hazır işte benim, ben!

Diye bağrımdı.

Bir de:

— Ben! Ben... Beeenn!

Diyerek, kalmı, inceli her taraf-tan aksî sedalar ıslıttım. Korktum, gözlerimi açtım. Alnımdan akan te-ri sildim:

YUKARIDAKI DALLAR HAREKET ETTİ
... Geldiğim tarafa doğru dö-nüp baktım:

Mentor imamet ettiği halde arkadaşlarımın cemaatle namaz kı-l-dıklarını gördüm. "Allahu ekber!!" sedasıyle sedeye varıldığı vakit düşmemek için kendimi topladım. Zannettim ki etrafındaki devler de cenab-ı Halikî tâzimen, gururlarını terk ile, sedeye vardılar; beni de beraber götürdüler.

Hitam duasında tekrar bağımı kaldırıp yukarıya baktım: Cümle-sinin kollarını yükseltlere doğru kaldırmış gördüm. Geniş göğüsle-rinden mehbî, uzun "âmin!" dus-smı ıslıttım.

Dedim ki:

— Evet, kahramanlarım, siz mü-minsiniz; halikın ulviyyetini bulun-duğunuz âlem-i bâlâdan daha güzel keşfedersiniz. İtikadınız daha basit, daha lâtif, daha temizdir. Duanız bizim gibi hrs-ı şeytanat-ı me'l'a-netle memlû kalblerden çıkmayıp, sâf, hâlis kalbden çıktığı için me-mnû ve müstecabdır.

Alemdağı muhafızlarımız onu hifzetmekle beraber âlem-i hî-lâfetin itaat-ı hâmede muzaffe-rane ilâ-yı şân ederek, temevvüc etmesine de dua ediniz.

Rûzgârın darbesiyle yukarıdaki dallar hareket etti; umumî olan bu hareket, ricama karşı, "peki!" ma-kamda bir başlar işareti gibi gel-di..

SİZ HİÇ AĞAÇLARLA KONUŞTUNUZ MU?
Sedd'e avdetimde birinci kelâ-mım; P r o m t e'ye hitaben:

— Sizin ağaçlarla hiç konuşt-u-ğunuz var mı?

Sualım oldu.

Lâtife tarzında olarak:

— Fransızca, ingilizce, italyanca, hattâ çingenece bilir misin? sualini ıslıttım; lakin ağaçla bilir mi-sin sualini ıslıttım, dedi.

Ben tarz-ı lâtifeyi bozmaksızın:

— Lâkin "ağaçlarla konuşum" diyenin "konuşulur mu?" diyerek beyan-ı taaccub edenden ziyade o-duna yakın olmadığımı inkâr ede-mezsiniz, ya?

Demekle mukabele ettim.

(Arkast var)

Çocuk Hekimi

Ahmet Akkoyunlu

Taksim, Talimhane Paşası No. 4

Pazartan maada hergün saat 15

ten sonra. Telefon 40127

Gece servisi

(Baş tarafı 5 içinde)

Şim bir balık gibi duruyordu; ve gözlerindeki denizden başka bu gıplak deriyi gören hiç bir şey yoktu.

Söyliyeceğim şu ki Pari Mondiyal, o akşam en fena haberi verdi.

Sovyet orduları Polonya hududunda harekete geçmişlerdi. Vanda, bunu nasıl öğitti? Adeta bu haber, yalnız Vanda için uçurulmuş, ve hain bir kuşun kanatlarında bize geldiği zaman, kapalı pencerelerden içeri girecek hiç bir yer bulamadığı için, gagasında getirdiği bu müthiş şeyi, bir iki vuruşla radyo antenine bırakmış; oradan bu hain ses kelimelere inkılâp etmişti. Yahut Vandanın kulaklarına düşüyordu:

— Yalan! diye birdenbire kalktı; yalan!...

Ve aynı dakika, omuzlarına vurulmuş gibi oturduğu yere göktü:

— Her şey, dedi; her şey bitti artık!

— Vanda, dedim; Vanda, bir çocuk gibi düşünme... Bir gün gelecek ki Polonya tekrar dirilecek!

Tekrar!

Doğrudur; ve bunu gerinerek garip bir şekilde söyledi:

— Tekrar dirilecek...

Sonra o kadar fazla güldü ki korktum: onu tokatladım; ve omuzlarına dişlerimi geçirdim:

— Vanda, dedim; Vanda!

İnledi ve hiç sesini çıkarmadı.

O gündenberi beraberiz! Eğer Polonya kurtulursa onu tekrar Varşova'ya götürmek istiyorum!

KENAN HULÜSİ

Bir katil davasında karar

İkinci ağır ceza mahkemesi dün bir katil hadisesi hakkındaki kararını bildirmiştir.

Katil Mustafa adında bir genç Mustafa, bir müddet evvel arka kardaşı Süleyman ile birlikte ötede beride bir hayli içmiş, sonra Süleyman bir müddettenberi arası açık bulunan metresi Hayriyenin evine gitmelerini teklif etmiştir.

İki sarhoş Hayriyenin Küçük-pazardaki evine gitmişler, fakat kadın kapiya açıp kendilerini içeri almamıştır. Bunun üzerine iki kadıfadar kapiya abanmışlar, fakat evdeki erkekler sokağa çıkarak yapıtlarının münasebetsiz olduğunu, hemen, çekip gitmelerini söylemişlerdir.

Böylece evde bulunan Yaşar ile Mustafa ve Süleyman arasında şiddetli bir kavga başlamış, Yaşar sopa ile Mustafanın kafasına vurmuş, Mustafa da bıçağını çekerek Yaşarı ağır surette yaralamıştır.

Mustafa yakalanmış, Yaşar da hastaneye yatırılmıştır. Bu suretle bir cerh mahiyetinde olan hadise, Yaşarın hastaneden çıktıktan bir müddet sonra ölmesi üzerine cinayet şeklini almış ve Mustafa ikinci ağırceza mahkemesine verilmiştir.

Mahkeme dün Mustafayı 12 sene 1 gün hapis cezasına mahkûm etmiştir.

12 dilenci yakalandı

Şehirdeki dilencilerle mücadele devam ediyor. Dün de muhtelif semtlerde dilenen on iki dilenci yakalanmıştır.

Bunlardan Aziz oğlu Ömerin üzerinde 340 kuruş 30 para, Mehmet oğlu Hasanın 425 kuruş, İbrahim kızı Meryemin 92 kuruş 20 para, Hasan oğlu Hasanın 493 kuruş, İbîş kızı Tevhidenin 13 kuruş, Kırkır oğlu Atmacanın 152 kuruş Hasanın 763 kuruş, İsmailin üzerinde de 540 kuruş bulunmuştur.

Dilenciler sabahleyin yollarında beş para olmadığı halde işe çıktıklarını ve bu paraları yakalandıkları zamana kadar kazandıklarını söylemişler, hepsi de dilciye teslim olunmuşlardır.

Utüyü arkadaşlarına fırlattı

Eminönünde Çiçek pazarında Şirinhan 8 numarada gömlek çilik yapan Yuda ile Nesim adında iki Musevi, komşuları O. hannes ile bir meseleden dolayı kavga etmişler ve O. hannes'indeki utüyü iki Musevinin üzerine fırlatmıştır.

Kızgın ütü Nesimin kolunu yakmış, Yuda'yı da omuzundan yaralamıştır.

O. hannes yakalanmış, yaralıları tedavi altına alınmıştır.

Köy enstitülerine talebe seçiliyor

İstanbulun mühlakat kazalarından köy enstitülerine talebe seçilmesi için maarif vekâleti

İçtimai nesircilerimiz

(Baş tarafı 3 içinde)

man dile takılır. Bu neşir, bütün santimentalizminden soyulmuştur. Ve bu nesrin cümle konstrüksiyonu yer yer sarsılır. Fakat içtimai nesrimizin en çizilmiş ve katagorik bir mahiyet almış olan — örneğini onda bulmaktayız. Bu nesri gözlemiz her gün gazete ve mecmua sütunlarında hararetle arar durur. Baltacıoğlu, bir içtimai nesircidir. Yaşını,verim çağını, felsefesi, ni bilmem, fakat yeni edebiyat de-yince ve burada da içtimai yazanlar bahis mevzuu olunca onu unutmak mümkün değil. Nesrinde iki hususiyet var. Birincisi-bu nesirin, tamamlanmış bir ilim çeşitini te-bariz ettirmesidir. Bu sebeple o, daima tok, katı, inandırıcı ve inananmış konuştur. Şuurunun alt ya-pısında bu taraf hep hâkim olmak ister. Fakat Baltacıoğlunun nesir dilinde bir cephesi daha var. Bu da şahsiyetindeki bir başka tarafının aksidir. Onda hissi hayatının akışını da hesaplamak lâzım. Bu bu akış süratidir, hamlelidir, hırslıdır. Cemiyetten gelme darbe-lerle mücadeleci bir mahiyet taşır. Bu insanın bütün edebî katagori-ye dahil nesirlerinde bu tezâtlar dalgaları. Sakin ve durgun kelimeleri âsi bir ifade takip eder. Kuvvetli bir sentaks, katıyet telkin ederken bütün bir kompozisyon ruhu, heyecan ve hamle tesirinde bulunur.

Vedad Nedim Tör kimdir? Edebiyata nereden, hangi kapıdan girmiştir? Her şeye rağmen bu soruların cevaplarını bilmiş olmak isterdim. Bence o, ekonominin dün-yamızı kuşattığı bir devirde kendisini zahirde tahrik eden ekonomî dalgalarına tabiatteki lirizme karşı koymak ister. İktisat ve lirizm, hayal ve hakikat çarpışması bu insanı sosyal kılmıştır. İşte o bu iki zıd istikametinde nesircisidir. Piyaselerinde, hatıratında, ve bil-hassayeni neşrettiği "Dinimiz, adlı küçük fakat iddialı eserinde ne zaman Vedad Nedimi düşünsem dinamik bir nesir diline şahit olurum. Bu nesirin lisani birden konuşucu, bir anda söyleyici susucudur. Hatta baş taraflarda biraz sıkıcıdır. Fakat ilk sıkıntılara katlanılarak okunulmuş nice eserler var ki sonunda insana pışmanlık hissi duyurur. Bilhassa bu son eseri, içtimai nesircilerimiz arasında ona ehemmiyetli bir yer ayırmaya kâfidir. Müsterek ayrıplarımız ve zaaflarımız bu kitapta çalkınır durur. Fikirlerimizi değil, hislerimizi de eser avlamaktadır.

Edebiyat yolunun içerisinde içtimai kalabilmek son devirlerin yeni, kıymetli bir çeşni sahasıdır. Bu sahada bizim kıymetlerimiz, tek şiir ve makale sahiplerinin bile-girebildikleri edebiyat tarihi kitaplarına almamışlarsa, yollarının henüz idrak edilmediğini düşünmeliyiz. Yeni edebiyat yep-yeni cereyanlar ve şahıslarla ilerlemektedir.

RÜSTÜ ŞARDACI

tarafından verilen emrin tatbiki-ne başlanmıştır.

Seğim ayın sonuna kadar ikmal edilecektir. Alınacak talebe miktarı 50 den fazladır.

BÜYÜK MÜSABAKA HABER'İN evi nasıl ve nerede yapılmalı?

Dikkat!

HABER Gazetesinin baş tarafında bulacağınız kuponları toplamaya başlayınız. Bunlar sizin Haberin daimi okuyucusu olduğunuzu isbat edecektir. Tertip ettiğimiz müsabakaları doğru halletmiş bulunsanız dahi kuponları tam olarak ibraz edemediğiniz takdirde hiçbir şey talebine hakkınız yoktur. Kuponlar sıra numaralı olması mecburidir. Geçmiş nüshaların idarehaneden mevcudu bulunduğu takdirde temini ancak gazete fiyatının üç misli ile kabilidir.

MUSABAKALAR NASIL OLACAK ?

Evi kazanacak okuyucuyu seçecek müsabakalara başlamazdan önce yapılacak ve hazırlanacak birkaç noktada okuyucuların yardımına ihtiyacı var.

Müsabakaya başlamazdan önce

HABER, yaptırmaya karar verdiği evin, okuyucularının arzularının muhassalası olmasını istiyor. Bu itibarla:

EVVELA: Daimi okuyucularımızın evin nasıl ve nerede yapılması lâzım geldiği hakkında fikirlerini ve verecek malûmata göre onları, dan kabataslak krokipler isteyecek ve tertibat hakkında birbirlerine yakın krokipler esas alınarak veya fikirleri gözönünde bulundurularak plânlar neşrine başlanacak ve en çok rey toplayan plânın, inşasına geçilmek üzere faaliyete girişilecektir. Evin nerede inşa edileceğinde de yine okuyucularımızın müsterek fikirleri dikkate alınacaktır.

SANİYEN: Bütün bunlar devam ederken, 10 Birincil tegrin 1940 - 10 İkincil tegrin 1941 arasında okuyucularımız arasından, evi ve diğer hediyelerimizi kazanacak okuyucularımızı seçmek üzere HABER-birbirinden cazip üç müsabaka tertip edecektir. Bu müsabakalardan birincisine iştirak eden okuyucularımız hâl varakalarını kapalı ve kendileri tarafından mühürlenmiş birer zarf içinde idarehanemize teslim edecekler ve mukabilinde birer numara alacaklardır. Bir okuyucu ilk müsabakaya hangi numara ile iştirak etmişse ikincisine ve üçüncüsüne de aynı numara ile iştirak edecektir ve sıra numarasıyla isimleri ve adresleri yazılı bir defter tutulacaktır.

Her müsabakanın nihayetinde, okuyucuların bize tevdi edecekleri kapalı ve mühürlü zarflar Altınçı Noter Galip Bingöl'e teslim edilecektir. Bu suretle her okuyucunun aynı numarayı taşıyan üç zarfı bulunacaktır. Ancak üç müsabaka nihayete erdiği sırada — ki, bu zaman içinde ev de yapılmış ve bitmiş olacak — Altınçı Noterin kontrolü altında açılacak, her müsabıkın üç müsabakayı da doğru halledip etmedikleri araştırılacaktır. Evin kur'asına dahil olabilmek için müsabıkların üç müsabakamızı doğru halletmiş bulunmaları şarttır. Şayet üçü nü halleden hiç kimse çıkmamışsa — ki müsabakalarımız kolay olacağı için bu imkânsızdır — kur'a ikisini halledenler arasında çekilecektir.

Şayet halleden yalnız bir kişi ise ev doğrudan doğruya, malûm şartlarla ona bırakılacak, birden fazlaysa, dün izah edildiği şekilde hareket olunacaktır.

HABER KUPONLARINI TOPLAMAYI İHMAL ETMEYİNİZ

Müsabıkların her müsabaka bitişinde zarflarını getirdikleri sırada ilân edilecek tarihler arasındaki kuponlarını da birlikte göndermeleri mecburiyetinde bulunduklarını düşünerek şimdi den ona göre hareket etmelerini, gazetelerini muntazaman al-malarını tekrar hatırlatmayı faydalı buluyoruz.

Şimdi Haber okuyucularından bir sual:

EV NEREDE YAPILMALI VE NASIL YAPILMALIDIR ?

EV HAKKINDA MALÛMAT:

- 1 — İki oda: Yatak ve oturma.
- 2 — Hol: Aynı zamanda yemek odası.
- 3 — Küçük bir antre.
- 4 — Banyo . Abdesthane bir araça.
- 5 — Mutfak.
- 6 — Bodrum katta sığınak halinde kiler.
- 7 — Kömürlük ve odunluk.
- 8 — Bahçe...

LÜTFEN CEVAPLARINIZI GÖNDERİNİZ

Bu husustaki cevaplarınızı 25 Birincitegrin 1940 tarihine kadar:

Ankara caddesinde Vakıf yurdunda HABER gazetesel büyük müsabaka memurluğu.

Adresine göndermenizi veya getirmenizi rica ederiz.

Cevap için hiç bir formaliteye ve kupona ihtiyaç yoktur.

Yaşları bir yaş büyük ve küçük olanlar

Ortaokul liseler yeni talebe kaydına son verilmiş bulunmak tadır. Fakat muhtelif vilâyetlerden nakil ve stihlâz azere suret ile okul idarelerine, maarif müdürlüğüne müracaatlar yapılmaktadır. Bu müracaatlar vekâletle muhabere edildikten ve mazeretleri makul görüldüğü takdirde kabul edileceklerdir.

Diğer taraftan maarif vekillîğinin verdiği bir emir üzerine talimatnamenin tesbit ettiği yaşta bulunan talebeler okula kabul edildikten sonra yer kalırsa, bir yaş büyük bir yaş küçük olan diğer şartları haiz talebeler de lise ve ortaokullara kayıt ve kabul edileceklerdir.

Karar tatbiki başlanmıştır.

Zayı

Ortaköy İnönü Şehir yatı mektebinden 929 senesinde aldığım şahadetnamemi zayı ettim. Yenisini çıkarcasından eskisinin hükmü yoktur.

Kula: Seyid Ali mahallesinden Ali oğlu İsmail. (13791)

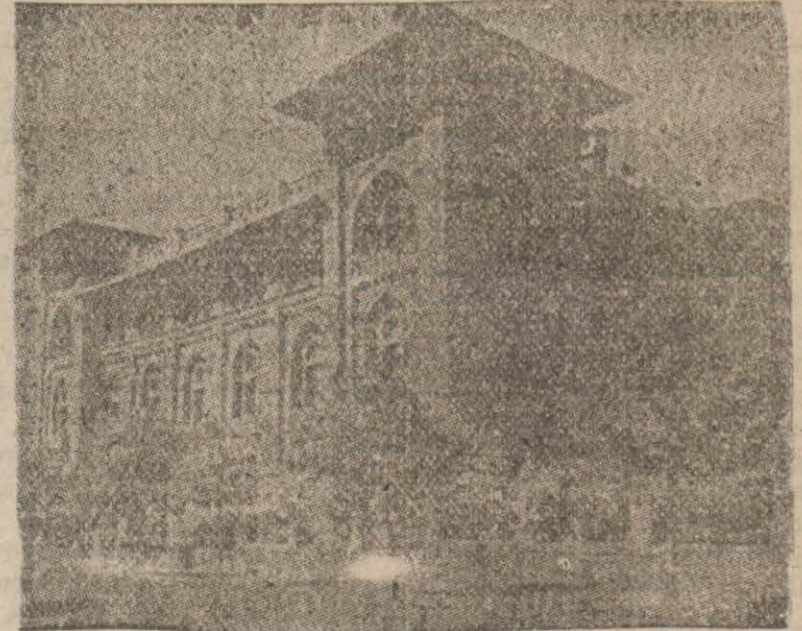
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası

Kurulmuş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve Aians adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 Lira ikramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	-	500	-	2.000	-
4	-	250	-	1.000	-
40	-	100	-	4.000	-
100	-	50	-	5.000	-
120	-	40	-	4.300	-
160	-	20	-	3.200	-

DIKKAT: Hesaplardaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlerse ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Belediyesi İlanları

Büyükdere meyva islah istasyonunun tevsi için istimlak tabii tutulan ve dosyaya bağlı istimlak haritasında 1 ve 2 numaralarla gösterilen Sofyalı Ali Bey ve Mahmut Muhtar Paşa veresinin Bilezikli çiftliğine ait iki parça araziden 1 numaralı Sofyalı Alibey veresine ait kısmın heyeti mecmuasma 4507 lira 80 kuruş, 2 numaralı Mahmut Muhtar Paşa veresine ait arazinin keza heyeti mecmuasma 708 lira 80 kuruş olarak takdir olunan istimlak bedelleri keza katıyet ettiğinden mal sahiplerinin istimlak bedelini almak ve muamele kanunıyeyi tamamlamak üzere dairemize müracaatları, 1295 tarihli kararnamenin 13 üncü maddesine müsteniden ilân olunur. (9812)

VAKIT matbaası Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar.
Tabiler namına dizgi işleri alır.

İstanbul Valiliği ve Belediye Reisliğinden :

Kimsesiz çocukları kurtarma yurdu itihaz edilmek üzere 1295 tarihli kararnameye tevfi kan istimaline karar verilen Bakırköy kazasının Yeşilköy nahiyesi Köylü mahallesinin Dibe sokakında 4 numarada bulunan eski Fransız Sakırköy okulu binasına bahçe ve müstemiilatle birlikte komisyonca takdir olunan 7500 liranın artırılması hakkında mal sahiplerinin verdiği itiraz tetkik edilmiş ve bedelin 10 bin liraya artırılmasına karar verilmiştir.

Bundan dolayı mal sahiplerinin oibapta Büyük Millet Meclisince itihaz edilen karar mucibince taviz bedelle vergilerini ödeyerek takrir vermeleri, aksi takdirde kararnamenin 98 tarihli fıkralı mahsusası hükümlerine tevfi kan cebrî tescil yapılacağı 13 üncü maddeye tevfi kan ilân olunur. (9819)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden :

İnhisarlardaki memur imtihanına girmek için numaralı kart alanlardan 1 — 150 numaraya kadar 14/10/940 Pazartesi günü ve 150 den yukarısında 15/10/940 Salı günü saat 13 te Sirkeci'de Mimar Vedat caddesinde İnhisarlar teftiş binasında hazır bulunmaları. (9753)

Kiralık kat ve odalar

Ankara Caddesinin en muteber yerinde fevkalâde nazaretli, havadar ve aydınlık bir kat kiralıktır. Aynı binada ayrıca kiralık odalar da vardır.

Vakit Gazetesi İdarehanesine müracaat.

Mektepler açıldı

Şimdiye kadar olduğu gibi, bütün mektep kitaplarınızı "VAKIT", kütüphanesinden kolaylıkla tedarik edebilirsiniz.

Vakit neşriyatından :

Seçme Hikâyeler

Dördüncü Kitap

Hâıra defteri

adiyle neşredildi

Bu Kitapta:

Kenan Hulûsi

Hikmet Münir

Yekta Ragıp

Osman Cemal

Muazzez Kaptanoğlu'nun hikâyeleri vardır.

128 sayfalık bu kitabın kıymeti 10 kuruştur.

Sahibi: ASİM US

Umum neşriyatı idare eden:

Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

Refik Ahmet Sevgili